

ฐูนอกสมมุติ

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา ๓ มิถุนายน ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ ฟังธรรม ธรรมะ ธรรมจากใจที่สิ้นกิเลส มันเป็นธรรม การเผยแผ่ ธรรมเห็นใหม่ ถ้ามีกิเลสอยู่นะ มันเผยแผ่ไปพร้อมกับกิเลส กิเลสตัดหาความทะยาน อยากนะ มันมีลับลมคมในของมัน มันไม่เข้าถึงใจหรอก เพราะอะไร เพราะในใจของ เรานะ มันมีสิ่งที่ลึกลงลึก การแสดงออกไปนะ แสดงออกไปด้วยความลึกลงลึก จะจริงจัง จะเด็ดขาดขนาดไหน มันก็เข้าไม่ถึงใจหรอก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านออกแสวงหานะ สร้างเป็นพระบุญญาธิการ มาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาออกแสวงหา พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์บารมีเต็ม พอ บารมีเต็มออกแสวงหา ๖ ปี สิ่งที ๖ ปี แสวงหาอยู่นะสมมุติทั้งนั้น การเกิดและการ ตายเป็นสมมุติเห็นใหม่ ไม่มีบัญญัติ ยังไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอา อะไรมาบัญญัติ ไม่มีคนรู้จริงบัญญัติมาได้ บัญญัติมาได้ก็บัญญัติมาจากกิเลส

เวลาออกไปแสวงหา ๖ ปี มีแต่สมมุติ สมมุติล้วนๆ เลย ความรู้ไปศึกษากับ ไครนะ ศาสตราองค์ใดสอน เป็นเจ้าลัทธิต่างๆ สอนก็ออกมาจากสมมุติหมด สมมุติ ขึ้นมา จินตนาการขึ้นมา สิ่งที่จินตนาการขึ้นมามันไม่เป็นความจริงหรอก แต่ในเมื่อ โลกเขามีเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็แสวงหา ไปศึกษาเห็นใหม่ ศึกษา จนถึงที่สุดแล้ว มันไม่มีความจริง

คุณ อพารดาบสบอกไว้ เจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้เสมอเรา ได้สมบัติ ๘ เหมือนเรา สั่งสอนได้เหมือนเราให้เป็นอาจารย์สอนได้เลย แต่เจ้าชายสิทธัตถะไม่ ยอมรับเลย เพราะในหัวใจมันรู้อยู่ ผู้ที่มีบุญญาธิการเห็นใหม่ ไม่เชื่อคำยืนยันของ ไคร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว โลกธรรม ๘ เป็นธรรมะ เก่าแก่ มันมีอยู่ประจำโลก สรรเสริญยินยอม ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากอาจารย์เห็น

ใหม่ ครูบาอาจารย์ยกย่องสรรเสริญว่ามีความรู้เท่าเรา เสมอเรา เพราะอะไร เพราะสมบัติเห็นใหม่ ผู้ที่สอนก็มีความรู้ขนาดนี้ ลูกศิษย์ลูกหาเวลามีความรู้เท่ากัน

ดูทางโลกสิ มีการศึกษาทางวิชาการเห็นใหม่ ความรู้เรียนแทนกันได้นะ เราศึกษาขนาดไหน เรามีความรู้ เราเป็นอาจารย์สอนเขา เดี่ยวเขาก็มีความรู้เสมอเรา ทำได้ดีกว่าเราด้วย ในทางวิชาการของโลกเขา ลูกศิษย์ต้องเก่งกว่าอาจารย์ ถ้าลูกศิษย์ไม่เก่งกว่าอาจารย์นะ ทางวิชาการอ่อนด้อย ทางวิชาการไม่ประสบความสำเร็จเห็นใหม่คูสิ เพราะลูกศิษย์ต้องเก่งกว่าครูบาอาจารย์ ถึงมีทฤษฎีใหม่ๆ มีการค้นคว้า มีการแสวงหาขึ้นมา ทำการวิจัยขึ้นมา ประสบความสำเร็จขึ้นมาเห็นใหม่ ลูกศิษย์ต้องเก่งกว่าอาจารย์เห็นใหม่ การศึกษามั่นทนกันได้

สมมุติ มันเป็นสมมุติ มันเป็นเรื่องโลกเห็นใหม่ รู้ในสมมุติเพราะสมมุติมันเกิดขึ้นมาจากทางทฤษฎี ทางวิชาการที่มีอยู่แล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษาเล่าเรียนกับลัทธิต่างๆ มันสมมุติทั้งนั้นนะ รู้ในสมมุติ สมมุติอะไรโลกียปัญญา โลภียะโลก อวิชชามันปกคลุมอยู่มันรู้โดยอวิชชา รู้โดยความเห็นของเรา รู้โดยจินตนาการของเรา สิ่งที่เราโดยจินตนาการของเราเห็นใหม่ เทียบเคียงกัน ขณะจินตนาการของเราเข้าสมบัติ

ทำไมอาหารดาบสรับประกันว่าเจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้เสมอเรา ความรู้เสมอเรา เพราะอะไร เพราะสมาธิมันสุดสิ้นขบวนการมันเป็นอย่างนั้น นี่พูดถึงสมบัตินะ แล้วถ้าคนมีอำนาจวาสนา เห็นใหม่ มันยังรู้เห็น มันยังมีสิ่งที่เป็นฤทธิ์ เป็นเดช เป็นอภิญญาอีกต่างหาก ความเป็นอภิญญาเห็นใหม่ ความรู้เป็นอภิญญา โลกก็ตื่นตื่นกัน ตื่นตื่นว่ารู้วาระจิต รู้ต่างๆ มันเป็นอภิญญา แล้วแต่จิต จิตนิสัยของจิตว่ามีอำนาจวาสนาขนาดไหน มีคุณสมบัติขนาดไหน จะรู้ได้มากได้น้อยขนาดไหนเห็นใหม่

เราก็ไปศึกษา เราก็ไปเชื่อกันเห็นใหม่ สมมุติใหม่ สมมุติว่ามันเป็นอนิจจัง มันจริงบ้าง ไม่จริงบ้างตามภาษา ถ้าจิตเข้าถึงสถานฐานที่ดีเห็นใหม่ ความรู้ความเห็นนั้นมันก็ถูกต้องมาก แต่ถ้ามันโลเลเห็นใหม่ จิตมันไม่เข้าถึงฐาน เวลาพิจารณาไปมันไม่รู้จริงหรือ มันเป็นจริงไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะโลกนี้มันเปลี่ยนแปลง กรรมของคน คูสิคนทำดีทำชั่วมันมีตลอดเวลาเห็นใหม่ เวลากรรมมันเปลี่ยนทุกอย่างมันก็เปลี่ยน

หมดนะ แทนของใจมันเปลี่ยนทุกอย่างมันก็เปลี่ยน ความเปลี่ยนไปนะ แล้วอะไรมันจะจริงล่ะ

ถ้าคนเราเกิดมาโดยกรรม โดยกรรมๆ และกรรมนี้ตายตัว ถ้ากรรมนี้ตายตัวนะ เราเกิดมา พระอรหันต์เกิดไม่ได้ เพราะเราเกิดมาโดยกรรม กรรมมันต้องควบคุมไปเกิดมาโดยกรรม กรรมจัดสรร ชรามะต่างหาก ชรามะจัดสรร เห็นไหมกรรมเราเกิดมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในธรรมะ พระเดินผ่านไป บิณฑบาตไป เห็นยากเงี้ยวใจ ๒ คนตายขยันทิ้งอยู่นั้น ยืม เวลาขยืมพระอานนท์ผู้ปฏิบัติภาวนาอยู่ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขยืมนี้มันต้องมีเหตุผล ตกเย็นแล้วไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตอนที่บิณฑบาตเห็นตายขยันทิ้ง ๒ คนนั้น ยืมเพราะอะไร ยืมเพราะ เขาเคยเป็นเศรษฐีนะ ๒ คนนี้เขาเคยเป็นเศรษฐี แต่เล่นการพนันจนหมดตัวเห็นไหม มาเป็นยากเงี้ยวใจเมื่อก่อนถ้าเศรษฐี ๒ คนนี้ได้พบเราก่อน อย่างน้อยจะได้เป็นพระอนาคา

แต่ในปัจจุบันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เจอเห็นไหม เดินผ่านไปแล้วยืมเนี่ย ยืม ยืม แสดงว่าโอกาสเขาไม่มีเห็นไหม ที่ว่ากรรม ชรามะจัดสรร พอชรามะจัดสรร ชรามะ ถ้าเป็นชรามะ สภาวะชรามะ นี่ไงเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ชรามะขึ้นมาจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ ใครมีอำนาจวาสนา แล้วอายุขัยจะหมดไปต้องไปเอาคนนั้นก่อนเห็นไหม ถ้าเขาตายไปมันจะหมดโอกาส หรือเช่น เวลาพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ไปเอาพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ไปเอาพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนนะ ต้องฆ่าแม่ พอฆ่าแม่แล้วหมดโอกาสเห็นไหม

มันปิดกัน มันเป็นอนันตริยกรรม ถ้าได้ฆ่าพ่อแม่ไปแล้ว ถึงเจอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกก็ไม่ได้ อย่างเช่น อชาตศัตรูเห็นไหม อชาตศัตรูไปคบเทวทัต พอคบเทวทัตขึ้นมาอยากมีอำนาจ เทวทัตเป่าหูเหยย ให้ฆ่าพ่อแม่เพื่อจะเอาสมบัติเห็นไหม ทำอนันตริยกรรม ถ้าไม่ได้ทำอนันตริกรรมไว้ แล้วพอสุดท้ายแล้ว เวลาได้สมบัติแล้ว ก็ว่าแห้ว ก็มีความทุกข์เห็นไหม อำมาตย์พาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการจนลำบาก ศรัทธามากๆ แต่เพราะกรรมอันนั้นมันปิดกันไว้ ถึงอชาตศัตรูจะทำบุญขนาดไหน จะภาวนาขนาดไหน บรรลุธรรมไม่ได้ บรรลุธรรมไม่ได้เห็นไหม

ธรรมะถ้าพูดถึงธรรมจัดสรร แต่ถ้าโอกาสเห็นใหม่ การคบครูบาอาจารย์ การคบหมู่คณะ การฟังธรรม สิ่งที่ทำมันทำนอกสมมุติ นอกสมมุติ ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ในสมมุติไม่มีหรือ ไม่มีในสมมุติ แต่บัญญัติบัญญัติขึ้นมาละ บัญญัติเป็นธรรมวินัย เป็นธรรมวินัยวางไว้ให้เราศึกษาเห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าเท่านั้น ที่ตรัสรู้เองโดยชอบ เราตรัสรู้เอง ขนาดมีทฤษฎี มีธรรมและวินัยเป็นศาสดา เป็นเครื่องดำเนิน เรายังเอาสมมุติ รู้ในสมมุติ เอาความรู้ความเห็นของเราไปศึกษาธรรม มันสมมุติทั้งนั้น สมมุติเห็นใหม่ รู้ในสมมุติ แล้วสมมุติมันทำอะไรได้ ถ้าเราไม่ปฏิบัติเห็นใหม่ ปรียัตติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ไม่มีการประพัตติปฏิบัติละ มันเป็นสมมุติ มันเป็นความรู้สึกของใจ

แม้แต่ปฏิบัติ ถ้าครูบาอาจารย์ ถ้าใจไม่รู้นอกสมมุติ แล้วเอาสมมุติมาสอนกัน สมมุติมาสอนกันนะ เวลาครูบาอาจารย์เทศน์นะ เช่นหลวงปู่มั่น เวลาเทศน์ขึ้นมาเป็นสมมุติใหม่ เวลาท่านเทศน์ออกมาละ มันเป็นวิธีการ มันเป็นแบบอย่าง ยืนยันเลย มรรคผลนิพพานมี แล้วมีอย่างไร ถ้าพิสูจน์กันได้ พิสูจน์โดยปฏิบัติขึ้นมามันเป็นความจริง แล้วเวลาองค์หลวงปู่มั่นเทศน์ว่าการ ธรรมแท้ๆ จากใจขององค์หลวงปู่มั่น เนี่ย พุทธพระกรรมฐาน พระป่าเราที่ติดครูดิถอาจารย์ก็ตรงนี้ไง ติดครูดิถอาจารย์ขณะที่เทศน์ว่าการ มันปัจจุบันนะ มันปัจจุบัน

เหมือนเขาเล่นการพนันกันเห็นใหม่ เขาเล่นกัน เขาแจกไฟขึ้นมาเขาลุ้นกันเดี๋ยวนั้น เขาเกเขาทับกันเดี๋ยวนั้น แล้วเขาได้เสียกันเดี๋ยวนั้นนะ ในการฟังธรรมก็เหมือนกัน กิเลสมันคุมหัวใจเราอยู่ เราฟังในเทปก็ได้ แต่ฟังในเทปเห็นใหม่มันตายตัวๆ แต่ขณะที่ฟังปัจจุบัน เวลาเทศน์มันปัจจุบัน มันเข้าถึงปัจจุบันนะ เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์ ใจท่านเป็นธรรม การแสดงออกมาของท่านเป็นธรรม ขณะที่เราฟังปัจจุบัน ถ้าได้ประโยชน์เดี๋ยวนั้น มันจะปิ้งในหัวใจเดี๋ยวนั้น หัวใจมันเข้าใจเดี๋ยวนั้น มันก้าวเดินได้เดี๋ยวนั้น มันขยับเดินเข้าไปเดี๋ยวนั้น นี่การประพัตติปฏิบัติละ แต่ขณะที่เวลาแสดงออกไปแล้ว เวลาจำมามันเป็นสมมุติใหม่ มันก็เป็นสมมุติ

เวลาเราอ่านเห็นใหม่คูสิ คูมุตโตทัยสิ เราอ่านมันตายตัว เราตีความอย่างไร ในมุตโตทัยนะมันก็มีหลายสำนวน สำนวนของครูบาอาจารย์แต่ละองค์จดจารึกมา นี่ผู้จดจารึกเห็นใหม่ ใจของผู้จดจารึก คนที่มีวุฒิภาวะเสมอกัน วุฒิภาวะที่เท่ากัน แสดง

ธรรมออกมาหรือฟังธรรมออกมา มันเข้าใจกัน วุฒิภาวะมันต่างกัน คนที่ฟังมาเห็นใหม่ วุฒิภาวะนี่เป็นปุถุชน เป็นปุถุชนจิตใจมันมีวิชา มีความสมมุติบัญญัติครอบงำอยู่แล้ว มีสมมุติครอบงำเลย ไม่มีบัญญัติสิ่งต่างๆ เลย

เพราะบัญญัติสิ่งต่างๆ ของพระพุทธเจ้า เพราะบัญญัติของเราบัญญัติโดยกิเลส กิเลสเราบัญญัติ ตีความ เข้าใจ แล้วให้คะแนนบวกลบคุณหารเสร็จ ธรรมะต้องเป็นอย่างนั้น มันไม่มีความเข้าใจใหม่ มันก็มีวิชา มีกิเลส มันก็ตีความไปตามภาษา กิเลส เวลาเขียนออกมาพูดโต้แย้งถึงมีหลายสำนวนไป หลายสำนวนนะ พูดโต้แย้งแต่ละเล่มอ่านไม่เหมือนกันหรอก แต่ละสำนวนที่เขียน องค์ที่เขียนเหมือนกัน พิมพ์ก็ครั้งมันก็เหมือนกัน แต่ถ้าองค์ที่เขียนต่างกันเห็นใหม่ มันเป็นสมมุติขัง เนี่ยสมมุติขัง สมมุติจากเรานี้ไง สมมุติจากใจของเรา รู้ในสมมุติ

ธรรมของหลวงปู่มัน ท่านวิมุตติ ท่านเป็นธรรมแท้ๆ แต่ใจผู้ที่ฟังมา มันมีสมมุติครอบงำมันอยู่ สมมุติวิชามันปิดหัวใจอยู่ พอปิดหัวใจอยู่ ตีความโดยสมมุติเห็นใหม่ รู้โดยสมมุติ รู้โดยสมมุตินะ ถ้ารู้นอกสมมุติเห็นใหม่ ถ้าเราจะรู้ธรรมมันต้องปฏิบัติ มันต้องปฏิบัติเท่านั้น เพราะการรู้นอกสมมุติ สิ่งที่เป็นสมมุติบัญญัติเห็นใหม่ เราศึกษาทางวิชาการมา เราศึกษามาแล้วเราปฏิบัติไป เพราะมันครอบงำโดยวิชา โดยความไม่รู้ของใจ เพราะมันครอบงำอยู่แล้ว มันครอบงำใจเราอยู่แล้วเห็นใหม่ เราก็ตีความกันไป

ในการปฏิบัติมันยาก มันยากตรงนี้ไง ตัณหาความทะยานอยาก สิ่งที่มีตัณหาความทะยานอยากเห็นใหม่ บอกว่าในการประพฤติกปฏิบัติกัน บางฝ่ายเห็นใหม่ บอกความอยากไม่มี ความอยากปฏิบัติไม่ได้ มันปฏิบัติไม่ได้ได้อย่างไร มันปฏิบัติได้ แต่ปฏิบัติแล้วมันไม่ได้ผล มันไม่ได้ผลเพราะอะไร เพราะมันเป็นตัณหา สิ่งที่เป็นตัณหาแล้วบอกว่ามันต้องไม่มีตัณหา ปฏิบัติโดยวางใจเป็นกลาง อันนั้นก็ป็นสมมุติอีก อันหนึ่ง สมมุติว่าไม่มีใจ สมมุติว่าฉันไม่มีความอยาก ฉันทำแบบขอนไม้ ฉันทำแบบไม่มีชีวิตชีวาความรู้สึกอะไรเลย ดับมันให้หมด พอดับมันให้หมด ผลที่จะได้รับมันก็ดับไปด้วย

แต่ถ้าเราทำตามสัจจะความจริงใจใหม่ นี้ความอยากอันนั้น เราอยากในเหตุ เราอยากในการกระทำ ถ้าเราอยากในเหตุในการกระทำเห็นใหม่ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

แล้วถ้าเราสาวไปหาเหตุ เหตุคืออะไร เหตุคือนั่งสมาธิภาวนา คือตั้งสติ เหตุคือเดิน อริยมรรค คือพยายามสร้างมรรคญาณขึ้นมาในหัวใจ การสร้างมรรคญาณขึ้นมา ในเมื่อจิตเราเป็นสมมุติเห็นใหม่ คุณติ การตีความเห็นใหม่ เนี่ยสัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพ ชอบ ทุกอย่างก็ทำความชอบหมดแล้ว ชอบของกิเลสใจ นี่ใจชอบ

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถูกต้อง มรรค ๘ เห็นใหม่ อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรค ๘ สติปัญญา ๔ อริยสัจ ๔ มันก็เป็นมรรค ๘ สิ่งที่เป็นมรรค ๘ แล้วเราก็สร้างภาพกัน เราสร้างภาพกันนี้สมมุติใหม่ รู้โดยสมมุติ รู้โดยการจัดตั้ง รู้ โดยการสร้างคาดการณ์ในหัวใจ แล้วมันเป็นความจริงใหม่ ปฏิบัติธรรมเพื่อจะเอา ธรรมะ แต่ปฏิบัติธรรมแล้วเอาผลของกิเลส เอาเป็นกิเลสทั้งหมดเลย แล้วเวลาปฏิบัติ ไปแล้วมีความอยากก็ไม่ได้ มีความอยากไม่ได้เนี่ยใช้ปัญญาไปเลย วิปัสสนาสายตรง วิปัสสนาสายตรงนะ แล้วแต่ผู้ที่ทำพุทธโศกรรณฐาน พระปาเนี่ย สิ่งที่เป็นกรรมฐาน มัน เป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ มันไม่เป็นปัญญา

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องฆ่ากิเลสด้วยปัญญา มันปัญญามัน นอกสมมุติ ถ้าเป็นปัญญาที่เกิดขึ้นเรานี้ปัญญาในสมมุติ รู้ในสมมุติ ปัญญาในสมมุติ สมมุติธรรม สมมุติธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วกระทำให้คะแนน ให้ใจ ของตัวเองเป็นธรรมแบบขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันสมมุติซ้อนสมมุติ มันก็ตกอยู่ใน สมมุติ นี่ก็ว่าวิปัสสนาโดยสมมุติ เขาว่าวิปัสสนาสายตรง แต่มันเป็นการวิปัสสนา โดยสมมุติโดยการจัดตั้งของใจ โดยการวิปัสสนา โดยที่ไม่มีใครเข้าใจ โดยกิเลสค้นหา ความทะยานอยากมันหลอกไป แล้วก็ว่านี่กลายเป็นวิปัสสนาสายตรง สายตรงโดยกิเลส

แต่ถ้าเป็นขณะเรากำหนดพุทโธเห็นใหม่ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ กำหนดพุทโธ พุทโธ มันเป็นกรรมฐาน มันต้องเป็นกรรมฐานก่อน ถ้าไม่ทำกรรมฐานก่อนเราจะไม่สามารถรู้นอกสมมุติ เพราะอะไร เพราะจิตนี้เป็นสมมุติ จิตนี้เป็นสมมุติ ค้นหาความ ทะยานอยากเป็นสมมุติ สิ่งที่เป็นสมมุติ ถ้ามีความอยากปฏิบัติไม่ได้ ความอยากอย่างนี้ มันเป็นพลังงาน ความอยากที่มันเป็นกามฉันทที่ไม่ใช่กามราคะ ไม่ใช่ค้นหาความทะยานอยาก มันเป็นความพอใจ ถ้าเป็นกามฉันทมันก็เป็นความพอใจเห็นใหม่ เนี่ยฉันทะ ฉันทะความพอใจ ถ้าฉันทะความพอใจมันเป็นกิเลสใหม่ ฉันทะความพอใจมันเป็น กิเลสหรือเปล่า เพราะจิตมันสงบ มันทำให้กิเลสสงบตัวลง มันทำให้ค้นหาความ ทะยานอยากมันสงบตัวลง แต่โดยตัวของมันเอง โดยตัวของมันเองก็เป็น ในเมื่อโดย

ตัวของมันเองเป็นเพราะอะไร เพราะมันเป็นอวิชชานะ มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ มันปฏิเสธสิ่งนี้ไม่ได้ ปฏิเสธการเกิดไม่ได้

ในเมื่อปฏิเสธในการเกิด เกิดจากอะไร เกิดจากจิต ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ของมารดา ปฏิสนธิจิตเกิดจากไข่ของมารดาแล้ว เกิดมาเป็นมนุษย์นะโดยสมมุติ สมมุติชนะ เกิดยังไม่รู้จักสมมุติเลย สมมุติชนะเห็นใหม่ เพราะมนุษย์มันเป็นของชั่วคราว มันเป็นอนิจจัง ไม่มีสิ่งใดคงที่ ความเป็นสมมุติ ใจมันเป็นสมมุติ การเกิดก็เป็นสมมุติ ชาติภพเป็นสมมุติหมด แต่มันมีสิ่งที่เป็นจริงคือจิต สิ่งที่เป็นจิต คือจิตมันโดนสมมุติครอบงำ อีกชั้นหนึ่ง สมมุตินอก สมมุติใน สมมุตินอกคือสมมุติของชีวิต สมมุติของมนุษย์ แต่สมมุติของจิต มันมีอวิชชาครอบงำเห็นใหม่ นี่ก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง สมมุติที่เป็นจิตที่โดนครอบงำอันนี้ สิ่งนี้มันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากอยู่ แล้วสิ่งที่มันเป็นตัดหาความทะยานอยากอยู่ มันมีพลังงานของมัน มันเป็นความอยาก มันเป็นตัดหา มันเป็นกิเลสโดยชัดเจน มันเป็นสมมุติโดยชัดเจนเลย แต่เพราะเราศึกษาธรรมเห็นใหม่ ธรรมะจัดสรร

ธรรมะจัดสรรคือเราศึกษาธรรม เรามีศรัทธา มีความเชื่อ เรามีศรัทธาความเชื่อ เรามีครูบาอาจารย์ที่รู้จริง ครูบาอาจารย์ที่รู้จริงท่านจะบอกถึงความจริงว่า มันจะเริ่มต้นจากจิตปฏิสนธิจิตนี้แหละ ถ้ามันไม่เริ่มต้นปฏิสนธิจิต มันจะไปทำที่ไหน มันก็นอกสมมุติไป นอกสมมุติอีกนะ เนี่ยสมมุติ ในสมมุติแล้วยังทำให้สมมุติมันรู้ออกไปยึดภายนอกจากการประพฤติกปฏิบัติไฉนว่า นี่วิปัสสนาสายตรง คือมันสร้างภาพ มันเป็นการทำให้มันสิ้นเปลือง สิ้นเปล่งไปโดยไม่มีประโยชน์สิ่งใดๆ เลย แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ ความจริงเห็นใหม่ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่จริงใหม่ ธรรมวินัยจริงใหม่ จริง จริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประพฤติปฏิบัติมา รู้วิธีการเห็นใหม่

เวลาไปเทศนากับปัญจวัคคีย์ เนี่ยเทศน์ธรรมจักร สิ่งที่เป็นหัวใจในธรรมจักรเทศน์ว่า จักรคือธรรม ตัวธรรมจักรคือมรรค ๘ มันได้เคลื่อนแล้ว สิ่งของมันเคลื่อนไปแล้วมันย้อนกลับอีกไม่ได้เลย มันย้อนกลับไม่ได้ตั้งแต่ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมอยู่โคนต้นโพธิ์ เพราะอะไร เพราะจิตมันเป็นแล้ว จิตมันเป็น จิตมันรู้แล้ว สิ่งที่อยู่แล้วเนี่ยตัวจิตเป็น แต่การแสดงออกมา การไปเทศน์กับปัญจวัคคีย์ มันไปเทศน์วิธีการเห็นใหม่ วิธีการที่ต้องการกระทำอย่างนั้น พระอัญญาโกณฑัญญะทำตาม

ทำตามเห็นใหม่ ทำตามเพราะอะไร เพราะมันเคลื่อนไปที่จิต ตัวจิตมันรู้จริง ตัวจริง
เนี่ยศึกษารธรรมเห็นใหม่

ขณะเทศนาว่าการจิตมันรับเดี่ยวนั้นเห็นใหม่ มันเป็นการรู้เดี่ยวนั้น พอรู้เดี่ยวนั้น
ปล่อยเดี่ยวนั้นเห็นใหม่ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับ
เป็นธรรมดา ดับเป็นธรรมดากิเลสมันดับไป กิเลสมันเกิดแล้วกิเลสมันดับไป สิ่งที่ไม่
เป็นธรรมาคือหัวใจที่มันรู้ที่อยู่ หัวใจที่รู้ที่อยู่ รู้การเกิดดับ ที่มันดับที่มันปล่อยวางอัน
นั้นนะ สิ่งอันนั้นนะ เนี่ย นอกสมมุติ สิ่งนอกสมมุติเนี่ย เวลาไปเทศน์ปัญจวัคคีย์เห็น
ใหม่ สิ่งนอกสมมุติ นอกสมมุติเพราะอะไร เพราะมันเป็นจริงใจ นอกสมมุติเพราะมัน
ไม่เป็นไปตามกติกา ไม่เป็นไปตามกฎของวัฏฏะ มันไม่เป็นไปตามความเป็นจริงของ
โลกอีกแล้ว ไม่เป็นความจริงหรอก เพราะโลกไม่มีที่สิ้นสุดเห็นใหม่ การเกิดและการ
ตายไม่มีต้นและไม่มีปลาย ไม่มีต้นไม่มีปลายมันต้องเกิดตายอย่างนั้นตลอดไปเห็นใหม่
แต่พอเป็นพระโศดาบันขึ้นมามันอย่างมากอีก ๗ ชาติเท่านั้น เห็นใหม่ มันไม่เป็นไป
ตามกระแสนั้นอีกแล้ว

สิ่งที่นอกสมมุติมันเป็นชั้นเป็นตอนเข้ามานะ สิ่งทีนอกสมมุติ นอกสมมุติคือ
ธรรมจริง ในพระไตรปิฎกที่วางธรรมและวินัยไว้ ที่ไปศึกษาๆ มันเป็นวิธีการ ใน
พระไตรปิฎกไม่ได้บอกถึงนิพพานเป็นอย่างไร ไม่ได้บอกว่าโศดาบัน ผลของโศดาบัน
เป็นอย่างไร เพียงแต่ผลของโศดาบันเหมือนกับทางการศึกษา ผลของผู้จบชั้นตอนของ
การศึกษา ของการศึกษาระดับแต่ละชั้นแต่ละชั้น ไม่เหมือนกันเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน
ในเมื่อเราพิจารณาไป เวลาเกิดสติจะความจริง จิต สติ สมาธิ ปัญญาโดยกรรมฐาน ถ้า
โดยกรรมฐานจิตมันสงบเข้ามาก่อน พอจิตสงบเข้ามา มันสงบไปที่ไหน พอมันสงบ
เข้ามาสงบเข้าไปที่จิต ถ้ามันไม่เข้าไปที่จิต ฐิติจิตเห็นใหม่

พูดถึงเวลาจิตสงบอัปนาสมาธิมันปล่อยร่างกายได้เลย แต่ขณะที่มันความคิด
ของเรา มันคิดออกมาจากขันธ์ พอคิดออกมาจากขันธ์ ความคิดมันออกมา มันคิดออก
จากขันธ์ใช่ไหม รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ คนที่วิปัสสนาจะเห็นสัจจะ
ความจริงอย่างนี้เลย อารมณ์เป็นความรู้สึกอันหนึ่ง ความคิดเป็นความรู้สึกอันหนึ่ง
ความรู้สึกต่างๆ อารมณ์แต่ละอารมณ์มันเป็นความรู้สึกอันหนึ่ง อันหนึ่ง อันหนึ่ง
อันหนึ่ง มันถึงคิดซ้ำซาก มันถึงคิดซ้ำซาก มันก็เหมือนกับเราทำเลขเห็นใหม่ หรือเรา
ทำบัญชี มันก็เลขเดิมๆ นั้นแหละ แต่มันข้อมูลมันคนละอันไงละ รายรับอย่างนี้รายจ่าย

อย่างนั้น เนี่ย ราชรับ ราชรับคือคิดในแง่ดี ราชจ่ายคือคิดในแง่ทุกข์ มันก็เกิดราชรับ ราชจ่ายๆ เลขบัญชีมันก็ซ้อน ซับซ้อนๆ กันไปอย่างนั้นแหละ

แต่ความคิดมันคิดว่าเหมือนอันเดียวกันเห็นใหม่ สิ่งของมันเกิดดับอย่างนี้ ถ้ามันเกิดดับอย่างนี้ ถ้าวิปัสสนาไปมันเห็นการเกิดดับของใจ การเกิดดับของใจ แล้ว วิปัสสนาสายตรง มันวิปัสสนาสายตรง มันคิดวิปัสสนาจากการเกิดดับ จากอารมณ์ ความรู้สึก มันไม่ได้เข้าไปถึงตัวใจ ไม่เข้าถึงตัวใจเลย เพราะอะไร เพราะขั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันไม่ใช่ใจ มันไม่ใช่ใจหรอก แล้วเนี่ยวิปัสสนาสายตรง ก็วิปัสสนา ความคิดมันเกิดจากตรงนี้ ความคิดเกิดในสมมุติใจ การเกิดการดับ เป็นสมมุติใหม่ อารมณ์ความคิดเราเป็นสมมุติใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้วทุกขนี้เป็นสมมุติใหม่ สมมุติทั้งนั้นเลย แล้วสมมุติแก้สมมุติได้ใหม่ มันแก้ไม่ได้หรอก กิเลสแก้กิเลส ไม่ได้ แต่เราไม่เข้าใจกันเห็นใหม่

แม้แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิพพานอยู่ที่ไหน ผลการอธิบาย นิพพานเห็นใหม่ เพียงแต่ว่าสมัยพุทธกาล มีผู้ปฏิบัติ มีพระ มีคฤหัสถ์ มีกษัตริย์ไป ถาโมนะ นิพพานเป็นอย่างไร ท่านเปรียบเทียบนะ นิพพานเหมือนจุดเทียนแล้วเห็นไฟ ใหม่ เนี่ยดับไฟ สิ่งที่ดับไป นิพพานเป็นอย่างนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นมา มีไฟใหม่ ดับไฟแล้ว มันไปไหน แล้วไฟไปไหน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เปรียบเทียบ เปรียบเทียบเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้จริงใจ สิ่งที่อยู่จริงนี้เปรียบเทียบให้เห็น เราก็จำ นิพพานคือจุดเทียนหรือ นิพพานคือไฟหรือ มันก็ไม่ใช่อีกเห็นใหม่ สิ่งที่ว่านี้มันเอา ออกมาแสดงกันไม่ได้ แต่มันรู้จริงตามทันกันได้ ถ้ามันรู้จริง เพราะสิ่งที่รู้จริงก็คือ ความรู้จริงเห็นใหม่ รู้จริงคือรู้นอกสมมุติ นอกสมมุติที่ไหน

เพราะมันต้องทำให้ความรู้สึก ความคิดนี้มันสงบตัวเข้ามาเห็นใหม่ สติ สมาธิ ปัญญา เพราะมันจะแบ่งแยกได้ไง ว่าปัญญาที่คิดขึ้นมานี้มันเป็นโลกียปัญญา โลก โลกียะ โลกคือหมู่สัตว์ โลกคือจิต โลกคือภวาสวะ โลกคือภพ โลกคือหัวใจใจ โลก คือความรู้สึก โลกทัศน์ โลกใน โลกนอกเห็นใหม่ โลกนอกคือจักรวาล โลกนอก จักรวาล โลกนี้เป็นที่อาศัยของร่างกาย ร่างกายอาศัยโลกนี้อยู่เห็นใหม่ อาศัยโลกนี้ อาศัยความเป็นไปของโลก อาศัยอาหารจากโลก อาศัยโลกนี้นอน แล้วโลกนี้เห็นใหม่ ธาตุ ๔ ธาตุ ๔ โลกก็ต้องทิ้งไป ร่างกายนี้ก็ต้องทิ้งไว้เป็นโลกเห็นใหม่

ร่างกายนี้คือดิน เรานั่งอยู่นี่ นั่งอยู่บนกองกระดูกนะ กระดูกเห็นใหม่ ร่างกายของเราเวลามันฝังไว้ในดิน มันก็ย่อยสลายกลายเป็นดิน มันสะสมกันไป โลกนะเห็นใหม่ แล้วเราเกิดมาสิ่งที่ธาตุ ๔ มันก็คืออะไร เรามานั่งอยู่บนกองกระดูกของเราเอง เราใช้น้ำตาของเราเอง น้ำตาที่ร้องไห้ไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในธรรมะนะ คนเราเกิดตายๆ ชีวิตคนหนึ่งนะที่เกิดมาร้องไห้ๆ ถ้าเอาสิ่งนี้มารวมกันในจิตดวงหนึ่ง น้ำตาเรานะเหมือนกับน้ำทะเล เราก็มาใช้ของเราอีก มันเป็นเรื่องของโลกเห็นใหม่ แต่เรื่องโลกทัศน์ภายในละ

โลกทัศน์ภายใน ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันจะถึงจิตจิต ถึงตัวโลก ถึงตัวที่อยู่ของกิเลส ถึงตัวอยู่ของความรู้สึก ถ้าตัวอยู่ของความรู้สึกเห็นใหม่ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาจิตสงบเข้ามา ต้องทำ ศีล สมาธิ ปัญญา เรามีศีล เรามีศรัทธาความเชื่อ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อมันเป็นสมมุติใหม่ สมมุติทั้งนั้น เพราะเราเกิดกับโลกเห็นใหม่ โลกนี้เป็นสมมุตินะ ธรรมะก็สมมุติบัญญัติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วถึงได้บัญญัติธรรมไว้เห็นใหม่ อย่าง “ขันธ ๕” อย่าง “บัญญัติ” บัญญัติเป็นศัพท์บาลี เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันก็เป็นสมมุติของเรา มันเป็นปรมาตมธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาเป็นพระอรหันต์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ ครูบาอาจารย์ใจที่สิ้นกิเลส ใจมันพ้น มันรู้นอกสมมุติ ไม่ใช่มีกรอบใดๆ ที่จะมาครอบงำใจดวงนี้ได้ ใจดวงนี้มันรู้ถึงจะความจริง ไม่มีสิ่งเศร้าหมอง ไม่มีสิ่งใดเข้าไปขัดแย้งกับธรรมอย่างนี้ได้เลย มันเป็นธรรมะจริงๆ ธรรมะจริงๆ แสดงธรรมออกมา แสดงธรรมออกมาจากใจ ถ้าออกมาจากใจ เราฟังธรรมอันนี้มันถึงแทงใจเราไป มันแทงในหัวใจเราเพราะมันออกมาจากใจ ธรรมะที่ออกมานี้มันเป็นสิ่งที่ชำระล้างกิเลส กิเลสมันอยู่ที่ใจเรา ถ้าอยู่ที่ใจเรา ธรรมะที่มันแทงกิเลสของเรา มันถึงได้ขนพองสยองเกล้า ธรรมของครูบาอาจารย์ เวลาเราเทศนาว่าการเห็นใหม่ เราสะท้อนนะ สะท้อนกิเลส ถ้าธรรมของครูบาอาจารย์ที่มีกิเลสเห็นใหม่ มันไม่สะท้อนกิเลสเพราะอะไร เพราะมันมาจากกิเลสไง มันมาจากเชื้อไขเดียวกัน มันเข้ากันได้ แต่ถ้าเป็นธรรมเห็นใหม่ มันไม่มาจากเชื้อไขของกิเลส ถ้าไม่มาจากเชื้อไขกิเลส เวลาแสดงธรรมขึ้นมามันถึงสะท้อนเข้าถึงใจ

ในการประพฤติปฏิบัติของเราก็เหมือนกัน ถ้าในการประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติโดยสมมุติเห็นใหม่ โดยนาม โดยรูป นามรูปก็คือความคิดนี้ไง มันก็เกิดดับโดยธรรมชาติของมันไง เราก็เอาความคิดนี้แก้ความคิด เอานามรูปแก่นามรูป มันเป็นโลกีย์ปัญญามันจะแก้กันได้อย่างไร มันก็ตกอยู่ใน.. เนี่ยรู้ในสมมุติ รู้ในสมมุติ บัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่รู้นอกสมมุติ ไม่รู้สัจจะความจริง ถ้ารู้นอกสมมุติเห็นใหม่ จิตมันสงบเข้ามา พอจิตกำหนด พุทโธ พุทโธ พุทโธ ตั้งสติไว้ มันจะทำงานอย่างไรมันเป็นที่ของเรา

ถ้าเราต้องการความจริง เราต้องการความจริงเราต้องมีศีล เราต้องมีสมาธิ ต้องมีปัญญา ถ้าเราไม่มีศีลนะ จิตสงบได้ไหม ได้ ถ้าจิตสงบขึ้นมาได้ เพราะคนที่จิตใจเข้มแข็งจะทำความผิด จะทำอะไรก็แล้วแต่ ทำจิตให้สงบได้ ถ้าจิตสงบได้เพราะมันไม่มีศีลควบคุมมันมาเห็นใหม่ มันจะออกทำสิ่งต่างๆ ก็ได้ เพราะอะไร เพราะคนไม่มีศีลมีสติ คนไม่มีศีลมีสติพอจิตมันรับรู้สิ่งต่างๆ เห็นใหม่ แล้วมีผลประโยชน์ มันทำได้นะ มันทำเป็นอวิชา มันเป็นเรื่องที่เป็นมนต์ดำ มันทำสิ่งต่างๆ เห็นใหม่คุณติ เวลาหะเหินเดินป่า ทายพยากรณ์ต่างๆ มันได้ผลประโยชน์ไง ได้ผลประโยชน์คือได้สิ่งที่ยอมเคารพนับถือจากโลกเขา โลกธรรม ๘ คนนี่เป็นผู้วิเศษ คนนี้รู้วาระจิต คนนั้นรู้สิ่งต่างๆ มันเป็นเรื่องที่เกิดจากพลังงานของใจ แล้วใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายโดยที่ไม่มีประโยชน์อะไร แล้วถ้าทำผิดด้วยมันเกิดกรรมอีกเห็นใหม่

แต่ถ้ามีศีลเห็นใหม่ ปาณาติปาตา การทำลายตัวเอง การทำลายคนอื่นเห็นใหม่ อทินนา ไม่รัก ไม่น้อย ไม่โกง ไม่ต้องการความเคารพบูชาจากใคร ความเคารพบูชามันเป็นผลประโยชน์เห็นใหม่ มีศีลเห็นใหม่ ขณะมีศีล ปาณา มิมุสา มีต่างๆ ขึ้นมา มันทำให้จิตมันมีศีล ถ้าเป็นสมาธิขึ้นมา มันก็เป็นสัมมาสมาธิเพราะอะไร เพราะมันมีศีลควบคุมไง มันมีศีลควบคุม มันมีความละเอียด มันมีความเกรงกลัว มันจะทำสิ่งที่ดีดีเห็นใหม่ นี่สัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิขึ้นมา เนี่ย นอกสมมุติละ เพราะสมมุติมันเป็นอนิจจัง ถ้าเป็นสมาธิเห็นใหม่ มันเป็นชั่วคราว เพราะมันพ้นจากสมมุติโดยชั่วคราว

ถ้ามีสมาธิแล้วเนี่ย เราพยายามฝึกฝนให้มีความชำนาญ ถ้าเรามีสมาธิ คนไม่เข้าใจก็ว่าสมาธินี้เป็นนิพพาน สมาธินี้เป็นความสุข สมาธิเป็นความว่าง นิพพานเป็นความว่างไง นิพพานก็เป็นสมาธิแค่นั้นหรือ สมาธิเป็นนิพพานหรือ สมาธิไม่เป็นนิพพานหรอก แต่สมาธินี้เป็นฐาน เป็นฐานของการที่เราจะรู้นอกสมมุติ เพราะตัว

สมาธิ มันตัวความรู้จักจิตเห็นใหม่ เวลาเป็นสมาธิ สมาธิมันอยู่ที่ฐานของจิต มันรู้โดยความเป็นจริงของมัน มันมีกำลังของมันเห็นใหม่ แล้วเราเอาฐานตัวนี้ออกกวีปัสสนา ออกเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม

การเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเห็นได้ภายนอกภายใน กายนอกเห็นใหม่ คุณิโดยสามัญสำนึกเรามีศรัทธา มีความเชื่อ เราอยากประพฤติปฏิบัติแต่จิตของเราเนี่ย เวลาไม้ดิบๆ ความคิด กิเลสดิบๆ หักดิบเราหักยากมาก การหักยากเพราะโดยสมมุติใช่ไหม เราเกิดชีวิตโดยสมมุติ ทุกอย่างเป็นสมมุติ สมมุติมันก็ครอบงำเรา พอครอบงำเรามันก็ต้องเวลาศึกษาธรรม เวลาไปศึกษา แล้วมีศรัทธา อาศัยสมมุติสมมุติที่หลอกเรา คือเห็นสิ่งใดไป มันไม่ยอมรับ มันคือดิ่ง มันไม่..

ถ้าคนนะเวลาประพฤติปฏิบัติเข้าไปนะ จิตมันต่อต้าน มันต่อต้านนะ นั่นก็ไม่มี นั่นก็ไม่เป็น แล้วยังดิยงเตียนธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เขียนเสียให้ว้าว กลัว นรกสวรรค์นี่เขียนไว้ไม่ให้เราดำรงชีวิตโดยความอิสระ ถ้าไม่มีนรกไม่มีสวรรค์เราก็ดำรงชีวิตโดยอิสระเห็นใหม่ มันต่อต้านจากข้างใน เพราะข้างในมันไม้ดิบๆ กิเลส มันมีกำลัง ถ้าเรากำหนด พุทโธๆ มันจะต่อต้าน มันจะทำได้ยาก แต่ถ้าต่อต้านทำได้ยากเห็นใหม่ เราก็ใช้ปัญญา ใช้ปัญญาใคร่ครวญมันดูมัน ดูว่าทำไมมันถึงคิดอย่างนี้ ความคิดอย่างนี้ ทำไมเรามันคิดได้ ถ้าเอาความคิดมาตีแผ่กัน เราจะเป็นคนชั่ว เพราะเราคิดชั่ว เราคิดแต่เรื่องสิ่งชั่วๆ แต่เราก็หมักหมมไว้ในใจ หน้าฉากเราก็เป็นคนดี แต่ความคิดมันก็เป็นกิเลส มันมีตัณหาทะยอกอยากมันก็ชั่วเห็นใหม่

เราเป็นคนรู้ เป็นคนมีสติใช่ไหม เราต้องการคุณงามความดีใช่ไหม เราก็ไตร่ตรองมันเห็นใหม่ เนี่ยมันไปปลบล้างความชั่ว ถ้าสิ่งที่ชั่วดีใหม่ สิ่งที่ดีมันไม่ดี แล้วสิ่งที่ชั่วมันอยู่ไหน ก็อยู่ที่ใจเรานี้ไง คิดชั่วๆ คิดนอกธรรมะ คิดต่อต้าน คิดเหยียบย่ำ คิดทำลาย สิ่งที่ดีควรจะเป็นความจริงเห็นใหม่ เราปฏิบัติธรรมไม่สมควรแก่ธรรม ถ้าสมควรแก่ธรรม แดคออกมันก็ร้อน ลมพัดมันก็เย็น ถ้าปฏิบัติเราทำมันจริงมันก็ต้องรู้คุณโทษสิ เห็นคุณงามความดี เห็นความบกพร่องของใจสิ ถ้ามันเห็นความบกพร่อง ถ้ามันปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เห็นใหม่ ถ้ามีสติมีปัญญามันใคร่ครวญเข้ามา ใคร่ครวญเข้ามาเห็นใหม่ ใคร่ครวญสิ่งที่เป็นสมมุติไ้

การคิดนี้เป็นสมมุติหมด สิ่งที่สมมุติ แต่สมมุติมันเป็นความจริงโดยสามัญสำนึกของชีวิต แต่มันเป็นสมมุติของกรรม ของกรรมเพราะอะไร เพราะมันไม่เป็นความจริง แต่ขณะที่เป็นชีวิตมันเป็นความจริงใหม่ ไม่จริงคิดทำไม ไม่จริงคิดแล้วน้ำตาไหลทำไม ไม่จริงแล้วทุกข์ทำไม มันเป็นเรื่องจริง จริงโดยสมมุติไง แล้วก็เนี่ยความรู้ รู้จากตรงนี้ไง รู้จากตรงนี้มันก็เป็นความจริงใจ แต่ถ้ามีสติสัมปชัญญะไล่มันตอนเข้ามาเห็นใหม่ มันจะกลับมาที่ฐานของจิต กลับมาที่ตัวของจิต ถ้ากลับมาที่ตัวของจิตเห็นใหม่ มันปล่อยสมมุติเข้ามา มันปล่อยความเกิดดับเข้ามา ถ้าปล่อยความเกิดดับเข้ามาให้มันพิจารณาบ่อยครั้งเข้า ไล่ตอนบ่อยครั้งเข้า ใหม่ๆ มันจะหยุดชั่วคราว หยุดแป๊บเดียวคิดอีก เพราะมันเร็วมาก มันมีความรวดเร็วของมัน มันมีกำลังของมัน ถ้าสติเราไล่ตอนเข้าไป ไล่ตอนเข้าไป มันสงบได้บ่อยครั้งเข้า เหมือนกับการทำงานเห็นใหม่ เราทำงานเรามีความชำนาญ งานนั้นเราทำด้วยความสะดวกสบายมากเลย แต่งานที่เราหัดทำครั้งแรก หรือทำงานสิ่งที่เราไม่เคยทำ มันจะทำยาก สิ่งที่ทำยาก

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตทั้งชีวิต การเกิดมาโดยกิเลสมันก็โดยสามัญสำนึกของมนุษย์ มันก็อยากสะดวกสบายของมันนี่แหละ โดยสัญชาตญาณ คุณติคุณสัตว์มีมันดำรงชีพของมันโดยสัญชาตญาณนะ ความคิดความช้าของมันโดยสัญชาตญาณของมันเท่านั้นแหละ แต่เราเป็นมนุษย์ เรามีสมอง เรามีความคิด วิทยาศาสตร์เจริญอย่างนี้ด้วย วิทยาศาสตร์มันยังพิสูจน์ได้ว่า ธรรมะพิสูจน์ไม่ได้ พิสูจน์ไม่ได้ พิสูจน์ไม่ได้เพราะเราอ่อนแอใจ พิสูจน์ไม่ได้เพราะเรากิเลสมันเต็มหัว แต่ถ้าพิสูจน์ได้เนี่ยนั่งสมาธิภาวนาให้ทำจริงสิ ทำไมพิสูจน์ไม่ได้ ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ ร้อนทำไม หนาวทำไม มันร้อนมันหนาวมันทุกข์มันยากพิสูจน์ไม่ได้ได้อย่างไร เพราะมันร้อนมันหนาว มันทุกข์มันยาก มันเป็นความจริง มันเป็นความจริง จริงโดยสมมุติใจ แต่ถ้าเราต่อต้านมัน เราต่อสู้มัน เราต่อสู้มันด้วยสติจะความจริง ด้วยความเชื่อมั่นของเรา

ถ้ามันจิตสงบเข้ามาได้เนี่ยมันยืนยันกับใจนะ อ้อ! ธรรมะนี่จริง คำเราจะพูดไว้อย่างไรเห็นใหม่ เราไปศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยืนยันว่าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันยังไม่แน่นอน ไม่จริงจึงเหมือนใจสัมผัสเลย ใจแค่เป็นสมาธิมันรู้เลยว่ามันแตกต่างกับความฟุ้งซ่าน มันแตกต่างกันอย่างไร เราพยายามตั้งสติ หมั่นฝึกหมั่นฝน ชำนาญเข้าไปเห็นใหม่ ความคิดที่ว่าหยุดๆ มันจะเพิ่มระยะห่างคือว่ามันจะเพิ่มให้มากขึ้นๆ มันจะเป็นจริงว่าจิตมันปล่อย

จิตเวลามันปล่อยออกมา กับจิตเวลาที่มันโดยสัญชาตญาณที่คิดออกไป มันต่างกันอย่างไร เนี่ยรูปรสกลิ่นเสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ความคิดมันมีความคิดเพราะอะไร เพราะมันรูปรสกลิ่นเสียง สิ่งทีรูปรสกลิ่นเสียง จมูกลิ้นกายใจ มันทำให้คิด แม้แต่ไม่มีสิ่งใดคิด นั่งอยู่เฉยๆ มันกระทบไปที่ใจ ใจกระทบนะ กระทบกับข้อมูลเดิม ข้อมูลเป็นข้อมูล เป็นสถิติที่เคยรับ เคยมีข้อมูลอยู่ในหัวใจ คิดเรื่องนั้นเรื่องตั้งแต่เด็ก มีอะไรฝังใจมาจะคิดๆๆ คิดเห็นใหม่ แม้แต่ไม่ต้องมีตาหู จมูกลิ้นกายใจไปกระทบสิ่งใดเลย ใจมันยังกระทบได้เลย กระทบข้อมูลเดิมของมันเห็นใหม่

ถ้ามีสติมันตามเข้าไป สิ่งทีมันเกิดขึ้นมา มันโดยเวรโดยกรรมนะ เกิดจากครอบครัวยุค เกิดจากการกระทบสิ่งใดนั้นมันผ่านมาแล้ว สิ่งทีมันผ่านมาแล้วมันเป็นเวรเป็นกรรมของเราทั้งนั้นนะ สิ่งนี้เป็นเวรเป็นกรรมมันเป็นอดีตอนาคต แล้วเราจะไปรับรู้ไปแบกหามไว้ทำไม ถ้าแบกหามทำไม สิ่งนี้มีคุณค่าคือชีวิตของเรา คือตัวพลังงานตัวนี้ ถ้าเป็นพลังงานนะมันหยุดบ่อยครั้งเข้า มันมหัศจรรย์บ่อยครั้งเข้าเห็นใหม่ ไล่เข้าไป ไล่เข้าไป มันจะตั้งมั่น จิตตั้งมั่นเห็นใหม่ จิตตั้งมั่น พอจิตตั้งมั่นพิจารณาจนเห็นโทษของมันเห็นใหม่ รูปรสกลิ่นเสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ถ้าพิจารณาบ่อยครั้งจนมันตัดขาด นี่เป็นกัลยาณปฏุชน ตัดขาดเห็นใหม่ รูปรสกลิ่นเสียงมันเป็นอุปาทาน เพราะอุปาทานไปยึดมั่น เสียงก็คือเสียง รูปก็คือรูป ทุกอย่างมันเป็นของมันโดยธรรมชาติของมัน แต่เพราะโดยสัญชาตญาณนะมันผสมกันโดยเสียง โดยกระทบหู มันจะรับรู้กันไปหมดเลย คูอย่างภาษาสิ เวลาสื่อขึ้นมา เขาพูดมาที่เราขี้มทำไม เราพยักหน้าทำไม ทำไมเราไปรับรู้เขาละ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีรูปรสกลิ่นเสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แต่ขณะที่เราเข้าใจหมดแล้วเห็นใหม่ เราตัดขาดแล้วเสียงก็พูดมา เราก็รับรู้ เราก็ได้ยิน แต่เราไม่พยักหน้าก็ได้ พยักหน้าก็ได้ มันก็เป็นเรื่องของเขา มันเป็นเรื่องของเขา มันเป็นเรื่องของรูปรสกลิ่นเสียง มันไม่ใช่เรื่องของใจ ใจก็เรื่องของใจ เรื่องของเรา เรื่องของเราคือความรู้สึกของเรา แล้วทำไมเราต้องให้คนอื่นมาเป่าหู ทำไมต้องให้คนอื่นมาจุดกระชากความคิดเราไป มันเป็นเรื่องไร้สาระ มันเรื่องของโลก เรื่องสามัญสำนึก แต่จิตดวงนี้มันจะเหนือกว่าสามัญสำนึกแล้วไง เหนือกว่าสามัญสำนึกเพราะมันปล่อยสิ่งนี้เข้ามา ปล่อยสิ่งนี้เข้ามาบ่อยครั้งเข้า จะจิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นเราดูจิต ดูจิตมันจะออกไป

จิตมันจะออกไปเสวยความคิด จิตมันจะไปเห็นความรู้ ความรู้เห็นใหม่ที่ว่ามันเป็นสมมุติ

ความคิดเป็นสมมุติ จิตถ้ามีวิชาครอบงำอยู่ มันก็ยังเป็นสมมุติอยู่ แต่เวลาทำจิตที่สะอาดแล้ว จิตนี้พ้นจากสมมุติได้ พ้นจากสมมุติเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป พ้นจากสมมุติเห็นใหม่ ถ้ามันออกไปเห็นความคิดเห็นใหม่ ความคิดที่เกิดจากจิต ถ้าความคิดที่เกิดจากจิต จิตเห็นจิต ถ้าจิตเห็นจิตวิปัสสนาไป ความคิดมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มันมีสิ่งใดไปกระตุ้นมัน ไปเร้ามัน มันถึงได้มีความคิดออกมา แล้วถ้ามันเห็น มันเห็นอะไร สิ่งที่มีมันเห็นนะมันเห็นอะไร มันเห็นสิ่งที่มันการกระทำนะ สิ่งที่จิตมันเสวยอารมณ์นะ จิตที่มันออกไปรับรู้มัน.. ตัวจิตมันจะแซงออกไปได้อย่างไรถ้ามันไม่มีความคิด เพราะมีความคิดมันแสดงออก แสดงออกมันเป็นผลอะไรกับจิตเห็นใหม่

ถ้ามันเห็นมันจับได้ การจับนะ จิตเห็นจิต จิตเห็นความคิด ความคิดไม่ใช่จิต แต่ความคิดเกิดจากจิต แล้วความคิดนะเป็นสามัญสำนึกของมนุษย์ มนุษย์มีสามัญสำนึก ความคิดมันต้องเกิดกับเรา ถ้าความคิดนี้เกิดขึ้นไม่ได้มันก็คนพิการสิ คนที่ไม่มีสมองสิ คนที่ไม่มีความคิดสิ คนที่เลี้ยงตัวเองไม่ได้หรือ มันต้องเลี้ยงตัวเอง คนต้องมีอาชีพสิ คนที่เกิดขึ้นมากระทำ แต่สิ่งที่ทำมันเป็นบุญกุศล มันเป็นสมมุติโดยชีวิตเป็นสมมุติ

ถ้าเป็นธรรมเห็นใหม่ ธรรมมันแยกขึ้นมา มันเห็นขึ้นมา แยกขึ้นไปๆ ไปโดยธรรมนะ โดยความเห็นของเรา จับขึ้นมา มันจับความคิดได้ ความคิดประกอบไปด้วยอะไร ความคิดประกอบไปด้วยรูป รูปคือความคิดอันหนึ่งเห็นใหม่ รูปเนี่ย สิ่งที่เป็นวัตถุอันหนึ่ง ความคิดอันหนึ่งมันก็เป็นรูปอันหนึ่ง ถ้ามันไม่เป็นรูปอันหนึ่งมันจะคิดขึ้นมาได้อย่างไร ดูเทวดาสิ เทวดาเวลาเขามองมนุษย์เห็นใหม่ มนุษย์ดี มนุษย์ชั่ว มนุษย์ดีก็เป็นมนุสสเทโว มนุษย์ชั่วก็เป็น มนุสสเตรจนาโน เนี่ย ความคิดชั่วนะมันทำให้จิตนี้ชั่ว พอจิตนี้ชั่วเพราะอะไร เพราะความคิดนี้มันไม่ใช่จิตเห็นใหม่ มันเกิดจากจิต พอเกิดจากจิต เวลาเขาดูจิตเขาดูที่ความคิดนี้ ความคิดคนนี่ همینคลุ้งเพราะคิดแต่เรื่องชั่วๆ เขาจะ همینของเขา همینความมนุษย์จะไม่เข้ามาใกล้เลย แต่ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นอยู่ในป่าในเขา เทวดามาฟังธรรม ฟังธรรมเพราะอะไร เพราะความคิดนะมันเป็นธรรม

สอุปเสสนนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ความคิดเป็นสสาร เป็นเศษทิ้งเห็นใหม่ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ เป็นเศษส่วนของพระอรหันต์ ใจเป็นธรรมเห็นใหม่ กายก็เป็นธรรม ธรรมกาย ใจเป็นธรรม กายเป็นธรรม เพราะจิตมันเป็นธรรมก่อน พอจิตเป็นธรรมขึ้นมา การแสดงออกขึ้นมาเป็นความสะอาดบริสุทธิ์ พอเป็นความสะอาดบริสุทธิ์มันก็กลิ่นหอม กลิ่นหอมของความคิดเห็นใหม่ เพราะมันคิดแต่เรื่องดีๆ มันคิดชั่วไม่ได้ สิ่งที่คิดชั่วไม่ได้ เทวดาเขารับรู้ของเขา เขาต้องฟังธรรมอย่างนั้น เนี่ยความคิด ความคิดไม่ใช่จิตใจ ความคิดไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ความคิด แล้วถ้ามัน..

จิตไม่สงบเข้ามาก่อน จิตไม่เข้ามาถึงฐิติจิต ไม่เข้ามาถึงตัวปฏิบัติสนธิจิต แล้วมันจะไปเห็นความคิดได้อย่างไร ก็แล้วไม่เห็นความคิดขึ้นมา ก็ทำกันไปเห็นใหม่ นี่สมมุติใจ เป็นสมมุติ ก็คงเป็นความคิด ความคิดนะ ความรู้สึก ความคิดมันเป็นสมมุติอยู่แล้ว นามรูปเป็นสมมุติอยู่แล้ว แล้วจิตมันก็เอาสิ่งที่เป็นสมมุติหยาบๆ อย่างนี้แล้วก็ตีค่าธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ มันไม่มีที่มาที่ไป

อภิธรรมๆ ไซ้ อภิธรรมเป็นทางที่ว่า เป็นทางวิทยาศาสตร์ทางจิต แต่วิทยาศาสตร์ทางจิต มันต้องมีข้อมูล ต้องมีวิธีการ ต้องมีพื้นฐานมาสิ นี่พื้นฐานก็มาจากอวิชชาเนี่ยไง มาจากจิตที่สกปรกเนี่ยไงแต่การปฏิบัติโดยสมมุติ เขาว่าปฏิบัติเสกความสกปรกของตัวเองก่อน ว่าจิตนี้ไม่สกปรก ถ้าจิตสกปรกมันเป็นต้นเหตุ มันเป็นความอยากปฏิบัติไม่ได้ ไปปฏิบัติตัวจิต แล้วจะไปเอาผลของอภิธรรม ผลของอภิธรรมก็เอาจิตเอาคุณค่าของความรู้สึก รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ เนี่ย รูป เวทนาเห็นใหม่ ความคิดเนี่ยเอารูป เอาความคิดว่าเป็นอภิธรรม เป็นธรรมๆ มันโดยสมมุติใจ สมมุติว่าเป็นธรรมแต่ไม่ใช่ธรรม เพราะสิ่งที่มันจะสะอาดได้ มันต้องมาจากของสกปรก ของสกปรกคือตัวใจ ตัวเกิดมันถึงจะเป็นธรรมของเราใจ มันถึงจะเป็นรู้นอกสมมุติใจ เพราะมันเป็นสมมุติ

แล้วเวลาวิปัสสนามันเกิดขึ้นมาคูสิ จิตเห็นจิต เห็นจิตคือเห็นความคิด ความคิดประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ถ้าอารมณ์ความรู้สึกไม่มีรูป ไม่มีเวทนา ไม่มีสังขาร ไม่มีวิญญาณ ความคิดคิดไม่ได้ คิดไม่ได้เลย เวลาเราเห็นรูป เห็นภาพต่างๆ แต่จิตไม่ออกรับรู้ เราเห็นภาพอยู่แต่ไม่รู้ภาพอะไรนะ เราไม่รู้หรอก นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันไม่ครบโดยวิญญาณรับรู้ ไม่ครบโดยเวทนา สุข ทุกข์ ดี ชั่ว สัญญาข้อมูล นี่ก็คืออะไร ถ้าบางอย่างเราเห็น ดูอย่างภาษาเราอ่านแต่เราไม่เข้าใจ เนี่ยสัญญาเรา

ไม่รู้เห็นไหม แล้วมันจะปรุงแต่งได้ไง มันก็สมมุติ เอ๊ะ เขาว่าอะไร เขาว่าอะไร นี่ สัญญา สังขารปรุงแต่ง วิญญาณรับรู้

ความคิดเราคิดออกมานะมันเร็วมาก ความคิดเร็วมาก แล้วสิ่งต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นมา ที่มันเป็นอารมณ์ความรู้สึก มันเป็นวัตถุอันหนึ่งๆ แล้วจิตมันสงบเข้ามาโดยปัญญาอบรมสมาธิ โดยปัญญา เนี่ยสิ่งที่เกิดดับ เกิดดับ มันเป็นโลกหมด มันเป็นสมมุติหมด แล้วเรามีสติ เราเชื่อธรรมในกรรมฐานของครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์เราต้องจิตสงบก่อน ไล่มันเข้าไป ความคิดไล่มันเข้าไปจนมันสงบเข้ามา สงบเข้ามาก่อนสงบคืออะไร สงบคือมันปล่อยความคิด ถ้ายังฟุ้งซ่าน ยังคิดอยู่ไม่สงบ มันสงบคือมันว่าง มันปล่อย มันสบาย พอมันสบายขึ้นมาสิ่งนั้นยังไม่ใช่ธรรม เพราะมันปล่อยชั่วคราว ปล่อยมากก็เป็นอุเบกขา ปล่อยมากก็เพื่อจะรอคิดใหม่ แต่ถ้าสติมันไล่เข้าไปเห็นไหม

เพราะอะไร เพราะสติไล่เข้าไป ความคิดมันเกิดดับบ่อย มันเห็นความเกิดดับบ่อย มันมีเหตุไฉน มันมีเหตุในการรักษา ถ้ามันมีเหตุในการรักษาจิตมันก็สงบได้มากขึ้น เราตักน้ำใส่ภาชนะ เราตักบ่อยครั้งๆ ภาชนะต้องเต็มแน่นอน นี่ก็เหมือนกัน สติมันควบคุมจิตอยู่ มันไม่ให้จิตส่งพลังงานออกไป ส่งพลังงานออกไปที่ความคิด เพราะมันเห็นโทษของความคิดใช่ไหม มันก็สะสมน้ำนั่นไว้ สะสมพลังงานนั่นไว้ พลังงานนั่นสะสมขึ้นมามันก็เป็นสมาธิ สมาธิเห็นไหม สมาธิอย่างนี้จนชำนาญ แล้วควบคุมบ่อยครั้งเข้า โดยธรรมชาติของมันนะ น้ำเรตักไว้ที่ไหนก็แล้วแต่ มันต้องไหลลงที่ต่ำ สิ่งที่มีมันเกิดมันต้องไหลออกมาที่ความคิดตลอดเวลา ถ้าไม่ออกจากความคิดเราจะสื่อสารในชีวิตไม่ได้เพราะมันเป็นสัญชาตญาณ มันเป็นสมบัติของมนุษย์ มันเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ มันเป็นธรรมชาติของมัน

แต่ถ้าเราไม่มีสติ เราไม่มีความสามารถ เราจะไม่เห็นจิตเสวยอารมณ์ จิตเสวยอารมณ์ พลังงานกับความคิดคนละอันที่มันสืบทอดกัน เนี่ยสังโยชน์ สังโยชน์ที่เป็นพระอรหันต์ ที่เป็นพระโสดาบันเกิดตรงนี้ไง เกิดตรงที่เห็นการสืบทอดของมัน เห็นการสืบทอดของมันแล้วจับมันได้ ถ้าจับมันได้ วิปัสสนา มันเกิดปัญญาตรงนี้ไง สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมามีใครเป็นคนบอกว่า ต้องเป็นๆ อย่างทำตามตำรา ไม่มี เพราะพระอรหันต์ พระโสดาบัน พระอริยบุคคล แต่ละชนิดแต่ละบุคคล การเกิดของพระอริยบุคคล มันเกิดขึ้นมาจากการกระทำของแต่ละบุคคล เหมือนกระทำการศึกษา

วิทยานิพนธ์ของแต่ละคนต้องไม่ซ้ำกัน วิทยานิพนธ์ให้เขียนซ้ำกันได้หรือว่าข้อมูลที่เอามาอ้างอิงได้ ๓ บรรทัดเกินจากนั้นไปถือว่าเป็นการคัดลอก ใช้ไม่ได้ วิทยานิพนธ์เห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นสาวก สาวกะไง เราเป็นสาวก สาวกะเรามีประเด็น ฟังธรรมจากครูบาอาจารย์ไง เราเอาประเด็นเห็นใหม่ กาย เวทนา จิต ธรรม วิธีการของครูบาอาจารย์แต่ละองค์นะ เราเอามาเป็นประเด็นได้ แล้วถ้าทำขึ้นมาแล้ว ขณะที่กระทำที่จิตมันวิปัสสนา มันจะเป็นธรรมของเรา เป็นธรรมการทำวิทยานิพนธ์ เป็นการค้นคว้าของจิตของเรา เนี่ยมันนอกจากกติกาเห็นใหม่ แม้แต่ธรรมของครูบาอาจารย์ เราไปจำมา เอามาทั้งคู้ทั้งท่อนไม่ได้ มันเป็นเรื่องสำคัญ มันไม่เป็นการกระทำที่ทำให้จิตหลุด ให้สังโยชน์ขาดได้

แต่ขณะที่เราทำของเราขึ้นมาเราได้พิสูจน์ตรวจสอบของเราเอง แต่อาศัยประเด็นจากครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์เทศนาว่าการ ของท่านเป็นอย่างนั้น ของเราเป็นอย่างนี้ ของเราเป็นของเรา แต่ขณะที่ก้าวขึ้นแต่ละขั้นตอนๆ มันเป็นการกระทำของจิต จิตที่จะก้าวให้สูงขึ้นไง จิตต่ำ จิตเป็นพื้นฐาน จิตที่เป็นสมาธิ แล้วจิตจะก้าวขึ้นเป็นโศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผลเนี่ย สิ่งที่เราจะก้าวขึ้น จิตที่มันก้าวขึ้น การก้าวเหมือนกันดูการกิริยาของการก้าวขึ้นบันไดสิ ทุกฝ่าเท้าต้องก้าวขึ้นบันไดของตัวเอง บันไดก็คือบันไดนั้นนะ บันไดนี้ดูตัวอย่างศาลา บันไดหน้าที่เราขึ้นศาลามา เราก้าวขึ้นบันไดมากี่ขั้น ถ้าเราก้าวขึ้นบันได เราก้าวขึ้นไปก็คือก้าวขึ้นทุกๆคน

จิตก็เหมือนกัน สิ่งที่มันจะก้าวขึ้น วุฒิภาวะของจิตที่มันสูงขึ้น ปุถุชน กัลยาณปุถุชน โศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล การที่โศคามันก้าวขึ้นเหมือนกัน ก้าวขึ้นทุกๆเท้า แต่ความรู้สึกของแต่ละเท้าไม่เหมือนกัน ความชอบความพอใจไม่เหมือนกัน นี่เหมือนกัน การกระทำของใจ ถ้าใจมันจับจิตได้เห็นใหม่ มันวิปัสสนามันแยกออกแต่ละส่วน มันแยกของใครของมัน ของใครของมันแยกออกเห็นใหม่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ รูป คนคิดในความรู้สึก คนคิดในรส คิดในเวทนา คนคิดโดยข้อมูล คนคิดโดยความละเอียดอ่อนเห็นใหม่ ต้องตานี้สัญญา โดยสังขาร โดยความคิด

คนคุณเฉียว คนมีความคิดว่าต้องคิดต้องข้ามันไปคิด บันไดก็คือบันได ข้อมูลก็เป็นข้อมูล แต่เราคิดเอาเองไง นั่นคิดนี้ไม่ดี นี่สังขารปรุงแต่ง บางคนคิดโดยความรู้

ความรับรู้จะวิญญาณใจ รับรู้พอใจเห็นใหม่ จิตนิสัยของจิตไม่เหมือนกัน เหตุผลของ ปัญญาที่เราจะเอามาอ้างมาต่อสู้กับกิเลสก็ไม่เหมือนกัน นี่ไม่เหมือนกันอยู่ที่ปัญญาของเรา อยู่ที่การค้นคว้าของเรา การค้นคว้ามันก็แยกของมันไป สิ่งใดที่เป็นสิ่งที่ปกเลียบ หัวใจ ที่มันชอบที่สุด เอาสิ่งนี้มาวิเคราะห์หิวใจ มันเป็นเพราะเหตุใด มันคิดเพราะอะไร เห็นใหม่ จิตเห็นจิตแล้ววิปัสสนา มัน วิปัสสนาถึงที่สุดเห็นใหม่ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ เนี่ยรู้นอกสมมุติละ รู้นอกสมมุติ เพราะอะไร เพราะสมมุติที่มันแปรปรวน สมมุติที่มันเกิดดับ แต่ถ้าเป็นโสดาบันมันไม่แปรปรวน ไม่แปรปรวนแต่มันเป็นสมมุติอันละเอียด

สมมุติละเอียด ละเอียดๆ เป็นชั้นๆ ขึ้นไป พอสมมุติมันละเอียดขึ้นไปมันก็ หลอกละเอียดดี การล่อหลอกละเอียดเห็นใหม่ เราก็ต้องตั้งสติ สติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา คูสิเวลาเราประพฤติปฏิบัติแต่เริ่มต้นเห็นใหม่ ไม้ดิบๆ นี่มันทำแสนยากเลย แสนยากเพราะอะไร เพราะสิ่งที่เราจะไปต่อสู้กับมัน ทั้งๆ ที่ว่าเรามีกำลังนะ คนเห็นใหม่ ทุกคนจะบอกเลยว่าตัวเองมีสติ ตัวเองเป็นคนเข้มแข็ง ตัวเองเป็นคนที่ยากได้ดี แต่เวลาประพฤติปฏิบัติทำไมล้มลุกคลุกคลานล่ะ ล้มลุกคลุกคลานนะเพราะมันตั้งใจ เดี่ยวเดียว กิเลสมันมีอำนาจเหนือกว่ามันเหยียบย่ำทั้งนั้นนะ

แต่ด้วยการฝึกฝน ด้วยศรัทธา ด้วยความเชื่อ สิ่งที่เป็นสัปปายะ ๔ ดึงกันไป ครู บออาจารย์จุดกระชากลากกันไป ยกขึ้นมา จุดขึ้นมา ยกขึ้นมาเห็นใหม่ ยกขึ้นมาเราก็ ทำของเรา ทางของเรามันต่อสู้ของเรา มันต่อสู้มันก็ว่าสุดวิสัย ทำไม่ได้ แต่เวลามันก้าว เดินขึ้นไปทำไมมันทำได้ ทำได้เพราะมันเป็นเรื่องลึกลับมหัศจรรย์ แต่เวลาเราผ่านเข้าไป เป็นชั้นเป็นตอน กายเป็นกาย จิตเป็นจิต แยกออกจากกันแล้วนะ มันละเอียดอ่อนมาก แต่ละเอียดอ่อนเวลาย้อนกลับไปเห็นใหม่ ถ้าพิจารณากาย พิจารณาจิตนะ จิตกับ กายเห็นใหม่

ถ้าพิจารณาจิตมันก็เป็นสิ่งที่ปล่อยมาแล้ว แต่มันยังมีอุปาทานในตัวมันเองอีก เนี่ยสร้อยละเอียด สรต่างๆ เห็นใหม่ แยกเข้าไป ต่อสู้เข้าไป มันปล่อยนะ กายกับจิต แยกออกจากกันโดยธรรมชาติ ถ้าวิปัสสนากายเห็นใหม่ วิปัสสนากายก็เหมือนกัน วิปัสสนากายโดยปัญญาวิมุตติ วิปัสสนากายโดยปัญญา วิปัสสนากายโดยเจโตวิมุตติจะ เห็นภาพ การเห็นภาพเห็นใหม่ พอเห็นภาพขึ้นมา จะแยกส่วนขยายส่วนจากอুদ্ধกนิมิต

เป็นปฏิภาณ พุทโธๆๆ พุทโธนี้สำคัญมาก พุทโธนี้เป็นที่พัก ขณะที่เราใช้ปัญญา
อบรมสมาธิเป็นปัญญาวิมุตติ แต่ขณะที่มันต่อสู้อื่นไปเห็นใหม่

นักกีฬาในการทำงานนะ ถ้าเราไม่พักผ่อนทำงานไม่ไหวหรือ การทำงานนะ
จะงานผู้บริหาร งานอาบเหงื่อต่างน้ำ งานอดิเรกก็แล้วแต่ ต้องใช้กำลังทั้งหมด สิ่ง
ที่เป็นกำลังขึ้นมาเกิดมาจากไหน เกิดจากจิตที่มันได้พัก แล้วจิตที่มันได้พัก ใช้ปัญญา
อบรมสมาธิหรืออะไรก็แล้วแต่ ถ้าจิตมันไม่ได้พัก จิตมันทำงานมากเห็นใหม่ เราก็
กลับมาที่พุทโธ พุทโธๆ เวลาพุทโธนะ เวลาจะพัก นุ่น คุณชัตริย์สิ คุณเศรษฐีคุณภูมิ
คุณคนทุกข์คนเจริญใจสิ เวลานอนหลับเหมือนกันใหม่ เวลานอนหลับนะ คนต้องนอน
หลับ กิริยาของการนอนหลับเขาจะไม่ให้คนเห็น เพราะว่ามันไม่มีสิ่งควบคุมเห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีการกระทำ สิ่งใดๆ ก็แล้วแต่ เวลาเป็นสมาธิ สมาธิอัน
เดียวกันนะ จะทำด้วยวิธีการใดก็แล้วแต่เหมือนมาพัก การพักก็คือการนอน การ
พักผ่อน ถ้าไม่พักผ่อนนอนหลับใครจะทำงานได้ คนไม่นอนนี่ตายหมดนะ ถ้าไม่นอน
เนี่ย มันต้องนอนพักบ้าง ร่างกายมันถึงจะทำงานได้ จิตก็เหมือนกัน ขณะที่มัน
วิปัสสนาไปต่อสู้อื่นขนาดไหนเวลามันใช้กำลังแล้ว มันต้องพักบ้าง การพักบ้าง ถ้ามันเป็น
ปัญญาอบรมสมาธิ บางทีมันเตลิดเปิดเปิงเห็นใหม่ เราก็มาพุทโธๆๆ ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ
นะพุทโธตลอด พุทโธอย่างเดียว

แต่เมื่อจิตมันอยู่กับพุทโธแล้วจิตมันจะไปไหน ก็จับจิตมันผูกไว้ จับความรู้สึก
ผูกไว้กับต้นเสา ผูกไว้กับพุทธานุสสติ พุทโธๆๆ มันจะไปไหนให้มันไป เราเอาพุทโธ
ผูกเอาไว้เลย พุทโธๆ ถ้าจิตไม่สงบนะ มันเป็นไปไม่ได้หรือ องค์กรสมเด็จพระพุทธเจ้า
กรรมฐาน ๔๐ ห้อง ถ้าเราทำตามพระพุทธเจ้า ๔๐ ห้องแล้วมันยังไม่เป็นไปแบบ
พระพุทธเจ้า นี่พระพุทธเจ้าพูดแล้ว ไม่มีสอง เอกนามก็ หนึ่งเท่านั้น ถ้าทำพุทโธ
ต้องเป็นสมาธิ ต้องเป็น ! ต้องเป็นแน่นอน ! แต่เรามันไม่เป็นเพราะอะไร เราสมมุติ
ซ้อนสมมุติใจ เนี่ยสมาธิเป็นอย่างนั้น สมาธิเป็นอย่างนี้ สมาธิเป็นอย่างนั้น มันไป
คาดหมายหมด มันไปคาดหมาย ยิ่งคาดไปก็ไม่ได้หรือ

ทำแบบคนโง่เลย คนที่โง่ๆ นี้ กลับเป็นคนฉลาด ไอ้คนฉลาดๆ ฉลาดในกิเลส
ใจ กิเลสมันครอบงำไว้แล้วว่าฉลาด กิเลสมันจูงจุมกยังไม่รู้ว่าจูงจุมกนะ เนี่ย เราเป็น
ปัญญาชน เรามีปัญญามาก พุทโธๆ มันไม่มีความรู้เลย ไปทำอะไรไม่ได้ แต่เห็นว่าพุท

โธเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เลยทำไง พุทโธๆๆ มันถึงๆ ทำครั้งๆ กลางๆ ทำไม่จริงไม่จัง ถ้าจริงจังขึ้นมาทีไร อ้าว.. ถ้าไปเชื่อหมดเลยเนี่ยมันก็... ทิฏฐิ มันก็ไม่ยอม เชื่อหมดเลยนี้เราก็คงไม่มีปัญญาสิ เราคนมีปัญญาเราต้องใคร่ครวญ ใคร่ครวญโดยกิเลสไป

ความเชื่อเนี่ยมันเชื่อโดยสัญชาตญาณ ขณะที่เราทำ เราทำจริงๆ ขึ้นมา แล้วเดี๋ยวมันรู้จริงเห็นจริงเห็นใหม่ นอกสมมุติละ ถ้าในสมมุตินะ ในสมมุตินี้ทำให้เรากว้างขวาง เพราะไอ้สมมุติคือกิเลสของเรา แต่พอทำโดยโง่ที่สุดเลย ทำโดยที่ไม่ได้แย่งสิ่งใดเลย ทำแบบพิศุจน์ไป ทำแบบพิศุจน์ทดสอบว่าพระพุทธเจ้าโกหก พระพุทธเจ้าบอกเลย พุทโธ นี่คำบริกรรม ทำแล้วมันสงบไม่ได้ ทำแล้วไม่มีปัญญา ลองดูสิว่าพระพุทธเจ้าโกหก ลองดูสิ ต้องพิศุจน์สิ ไม่พิศุจน์มันจะรู้จริงหรือ เอ้า..ก็พระพุทธเจ้าก็มนุษย์ พุทธเจ้าก็เป็นคน แล้วเราก็คือคน แล้วเราเกิดมาในกึ่งกลางพุทธศาสนาด้วย โลกกำลังเจริญนะ เรียนมาเป็นศาสตราจารย์ดีออกเตอร์ทั้งนั้น เก่งทั้งหมดเลย ทำไม่มันโง่ ทำไม่ไม่รู้จักตัวเอง ทำไม่มันพิศุจน์ไม่ได้ จับโกหกพระพุทธเจ้าให้ได้ พุทโธๆ ไปเดี๋ยวมันก็ลง มันจะหนีไปไหน ในเมื่อสิ่งที่พระพุทธเจ้าวางไว้มันจะพ้นไปไหน มันไม่พ้นไปหรอก เราทั้งนั้นปฏิบัติโดยสมมุติ ทำโดยสมมุติ สมมุติว่ามันเป็น แล้วก็อดอ้างกันไปเห็นใหม่

แต่ถ้ามันเป็นความจริง จริงนอกสมมุติ นอกสมมุติคือประสบการณ์จริงของเรา ประสบการณ์ของจิต จิตมันสัมผัสเห็นใหม่ นิพพานมันเกิดที่นี่ มรรคผลมันเกิดที่นี่ มันเกิดขึ้นที่ใจ มันไม่ได้เกิดที่การท่องจำ มันไม่ได้เกิดจากตู้พระไตรปิฎก มันไม่ได้เกิดจากอะไรทั้งสิ้นเลย พระไตรปิฎกมันเป็นสัญลักษณ์ที่จดจารึกมาให้เราศึกษาค้นคว้า ค้นคว้ามาแล้วนะวางไว้ ถ้าค้นคว้าแล้วยึดไว้ เราจะไปกรุงเทพฯ นั่งอยู่เนี่ยเราจะไปกรุงเทพฯ แล้วมันจะเข้าถึงกรุงเทพฯ ได้ไหม ไม่มีทาง เราจะไปกรุงเทพฯ ก็เดินไปสิ ออกไปถึงประตูนั้นแล้วก้าวออกไป เดินแม่งทุกวัน มันจะไม่ถึงกรุงเทพฯ ให้มันรู้ไป

นี่เหมือนกันศึกษามาแล้วนะวางไว้ให้หมดเลย แล้วนิพพานอยู่ที่ไหน นิพพานมันอยู่ที่ไหน มันสุขเอื้อมสุขชอบฟ้าอยู่ที่ไหน นิพพานอยู่กลางหัวอกเนี่ย นิพพานมันอยู่ที่ใจเนี่ย ปล่อยเมื่อไหร่ก็นิพพานเมื่อนั้นนะเห็นใหม่ ทำให้จริงให้จังขึ้นมามันทำได้ พอทำได้ขึ้นมามันพิศุจน์ของเราได้หมด พิศุจน์หัวใจ ถ้าเห็นจริงจะกราบพระพุทธเจ้า ได้เต็มหัวใจนะ วิปัสสนาไปถ้าจิตมันสงบขึ้นมาละ มันสมาธิลงขนาดไหนมันจะมีความสุขขนาดไหน ความสุขนี้มันเกิดจากคำบริกรรม ความสุขนี้ถ้าไม่มีสติ ไม่มีการ

รักษา ความสุขนี้มันจะออกมาเป็นความทุกข์ จิตมันเสื่อมแล้วแสนทุกข์ เวลาจิตมันเห็นความสุขขึ้นมา นึกว่าเป็นผลของเรา มันไม่ใช่สินค้านะ ไม่ใช่วัตถุธาตุ สั่งมาแล้วเพชรนิลจินดา ซ้อมมาแล้วจะเป็นเพชรนิลจินดาตลอดไป

นี่เหมือนกัน สมาธิได้มาแล้ว สมาธิมันจะอยู่กับเราหรือ สมาธิมันได้มานี้มันมาจากไหน ก็มาจากเราปฏิบัติถูกต้อง มันปฏิบัติเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นที่ถูกต้อง แล้วทำเป็นมัชฌิมาปฏิปทา สมดุลกับมัน สมดุลกับการที่จิตมันจะลงสมาธิได้ มันก็ลงสมาธิ การลงสมาธิมันมาแต่เหตุ มาจากการกระทำของจิต จิตมันเชื่อมั่นแล้วมันมีการกระทำ สิ่งที่มีการกระทำเนี่ยผลตอบมาจากการกระทำ ก็คือมันสงบตัวลง แล้วเหตุมันมีอยู่เท่านี้ เราจุดไฟไว้ เราทำอาหารไว้ แล้วบอกจุดไฟไว้แล้ว แล้วไฟนี้มันจะจุดได้ตลอดไปโดยที่เราไม่ต้องเอาเชื้อเพลิงมาเติมอีก มันเป็นไปไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นสมาธิ ถ้าเรารักษาไม่เป็นมันก็เสื่อม พอมีความสุขขึ้นมาเดี๋ยวมันก็ทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร เพราะเราเคยมีเคยเป็น แล้วเข้าอีกไม่ได้มันทุกข์มากนะ ในการประพฤติปฏิบัติที่ว่าล้งเลงสงสัย จริงไม่จริงเนี่ย ไม่เชื่อองค์สมเด็จพระพุทธเจ้า กิเลส ปัญญามหาศาลก็หลอกลวงไป วิ่งเต็นแผ่นกระโดดวิ่งไปไหนก็ไม่รู้ มันไม่ต้องไปไหนหรอก พุทโธอยู่กลางหัวอก สติอยู่ที่กลางอก มันสงบๆ อยู่ที่นี่ แล้วพอมันสงบขึ้นมา มันมีความสุขขึ้นมา เสื่อมอีกรักษาไม่เป็นอีกเห็นไหม

ในการปฏิบัติมันล้มลุกคลุกคลานอย่างนี้ แต่ถ้าเรามีความจริงขึ้นมาเราทำขึ้นมาได้ พอจิตสงบขึ้นมาบ่อยครั้งเข้า ถ้ามันเป็นเจโตวิมุตติเห็นไหม เราขยับไปดูที่กาย ถ้าไม่เห็นกายเราดูไปที่เวทนา เวทนาที่มันเกิด ถ้าจิตสมาธิมันดี เวทนามันเกิดขึ้นจับมับเลย เวทนาอยู่ไหน ใครเป็นเวทนา ผม ขน เล็บ ฟัน หนังเป็นเวทนาหรือ ธาตุมันเป็นเวทนาได้อย่างไร แล้วทำไมจิตมันเป็นเวทนา จิตมันเป็นเวทนา ถ้ามันเป็นเวทนาถ้ามันลุกไปมันอยู่กับจิต จิตไม่เคยตายมันต้องอยู่กับจิตสิ มันมาจากไหนเวทนาเนี่ย เห็นไหม รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ รูป เวทนา สังขาร วิญญาณเห็นไหม เวทนาไม่ใช่จิต รูป ความคิดไม่ใช่จิตเห็นไหม แล้วเวทนามันก็เป็นความคิดอันหนึ่ง แล้วมันเป็นจิตไหม มันเป็นจิตไหม เวทนารับรู้จากความรู้สึกนี้มันเป็นจิตไหม

มันไม่เป็นทั้งนั้น มันไม่เป็นโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้วแหละ แต่โดยสามัญสำนึกโดยสัญชาตญาณนะมันก็สืบทอดกัน สืบทอดกันคือมันรับรู้กัน มันรับรู้กันถ้าคนไม่

รับรู้ก็คนตายสิ คนมีชีวิตมันก็รับรู้ใช่ไหม แต่รับรู้โดยที่มันข่มขี้ รับรู้โดยที่มันเหยียบ
 ย่ำอยู่ตลอดเวลาเพราะเราไม่มีกรรมะ เราไม่รู้นอกสมมุติ เพราะมันเป็นสมมุติ สมมุติ
 เวทนาเป็นสมมุติ มันเกิดมันดับมันก็เป็นสมมุติ นั่งนานก็เวทนา เสียใจก็เป็นเวทนา
 มันก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง

แต่พอจิตมันสงบเข้ามา ถ้าจิตมันสงบเข้ามาแล้วมันเห็นมันจับเวทนาได้ จับให้
 มันได้ เวทนามันลอยมาจากฟ้า มันเป็นเวทนาที่มันข่มขี้เรา แต่เราไม่เคยจับมันได้เลย
 เวทนามันขี้ไว้แล้วไง เวทนานะขี้บนหัวใจไง แล้วมันก็ไปละ แล้วก็เสียใจ นุ่นก็ไม่ได้
 นี้ก็ไม่ได้เห็นไหม แต่ถ้าเราจับปั๊บ จับได้แค่นั้นแหละ พอจับได้ ถ้าจับได้คือจิตเห็นจิต
 ใจ ถ้าจิตมันจับ สมาธิมันจับเวทนาได้มันก็คือมันจับความคิดได้ มันจับขั้น ๕ ได้ ถ้า
 มันจับได้ปั๊บ มันจับได้มันก็.. เพราะจับได้ อะไรมันจับได้ จับได้มันก็เป็นสังโยชน์ ๖
 ใหม สังกโยชน์ที่มันสืบทอดกันนะ พอจับได้ขึ้นมาที่วิปัสสนาไป เวทนาอยู่ที่ไหน ไล่
 เวทนาไป ถ้าจิตเป็นสมาธินะ พอเวลาถ้าจิตไม่เป็นสมาธิมันก็ไม่ไหว เวทนามันอยู่ที่
 ไหน อยู่ที่กระดูกอยู่ที่เอ็น มันไม่มีหอรอก ไม่มี เพราะมันโง่ มันสร้างภาพเอง มันเป็น
 มายา สิ่งที่เป็นมายาหลอกใจ ใจหลอกใจ สามัญญ์สำนึกนี้แหละ มันเป็นสามัญญ์สำนึกแต่
 เวลามันเอาจริงเอาจริงขึ้นมาที่หลอกอีก

แต่ถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมา มันแยกของมัน เวทนาดับหมด เจ็บๆ เนี่ยมันหาย วัฏ
 ถ้ามันต่อสู้อันไม่ไหว มันมีกำลังเสมอกัน มันจะซา ซาหมดเลยนะ อยู่สักแต่ว่าเวทนา
 เวทนา สักแต่ว่าเวทนาอยู่ด้วยกัน จิตก็ส่วนจิต เวทนาจึงส่วนเวทนา มันต่อสู้อัน มันไม่
 มีใครแพ้ไม่มีใครชนะ มันสักแต่ว่าเวทนา ถ้าอย่างนั้นปั๊บเราก็กลับมาที่พุทโธอีก สู้อัน
 กลับมาที่พุทโธอีก ถ้ามันไม่แยก กำลังมันพอ กำลังมันพอเห็นไหมดูสิ เราแบกของ
 หนักไว้ แล้วถ้าเราแบกไม่ไหว น้ำหนักของหนักเนี่ยมันจะหนักขึ้นเรื่อยๆ นี้ก็
 เหมือนกันพอมันยันกันไว้ เราซาละเดี๋ยวมันก็จะปวดขึ้นมา เห็นไหม กลับมาที่พุทโธ
 ...ต่อสู้อัน ต่อสู้ถึงที่สุดมันแยกนะ เวทนาดับหมด ไม่มี ว่าง ว่างหมดเลยเห็นไหม
 ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ เวทนาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เวทนาใจ กายก็เหมือนกัน
 ทุกอย่างเหมือนกัน

ผู้ที่ประพฤติกฎปฏิบัติเห็นไหม ก้าวขึ้นบันได ฝ่าเท้าของทุกๆ คนเวลาก้าวขึ้น
 บันได ก้าวขึ้นไป แต่ความรู้สึกความคิดของคนไม่เหมือนกัน การวิปัสสนาของแต่ละ
 จิตก็ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันหอรอก ความไม่เหมือนกัน นี้รู้นอกสมมุติ นอกสมมุติ

เป็นลักษณะของแต่ละดวงใจ ไม่มีสิ่งที่เป็นกรอบ สิ่งที่ต้องให้อยู่ในแนวทางเดียวกัน ไม่มี! ไม่มี! สิ่งที่มีเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ที่ท่านรู้จักจริง ท่านจะรู้ของจริงอย่างไร แต่ทุกคนให้ประพฤติปฏิบัติไปแล้วมันจะเป็นความจริง มันจะรู้นอกสมมุติแต่ละคนๆ ขึ้นมา รู้นอกสมมุติขึ้นมา คนที่รู้นอกสมมุติเห็นใหม่ เรารู้รอบประเทศ เราได้จากภูมิประเทศ เรารู้จักทรัพยากรในประเทศทั้งหมดเลย เราจะบอกไม่ได้หรือ ภูเขาลูกไหน จุดแหล่งน้ำที่ไหน เราได้สำรวจมาหมด เรารู้หมดแล้ว แล้วเขามาถามถึงความเป็นไป ทรัพยากรในประเทศนี้ เราจะตอบเขาไม่ได้ได้อย่างไร นี่ก็เหมือนกันรู้นอกสมมุติ รู้นอกประเทศ รู้นอกโลกเลย รู้นอกทั้งหมดเลย รู้นอกสมมุติทั้งหมดเลย สิ่งนี้มันยังเป็นสมมุติณะในประเทศ อะไรต่างๆ มันเป็นแผนที่เครื่องดำเนิน มันเป็นสมมุติ มันมีคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลหมด

สิ่งรู้นอกสมมุติแล้วอธิบายเรื่องนอกสมมุติไม่ได้มันจะเป็นไปได้ได้อย่างไร เรารู้รอบหมดแล้ว เราจะอธิบายสิ่งที่อยู่ในกรอบกติกาไม่ได้ได้อย่างไร แต่นี่เอากรอบกติกานี้เป็นตัวตั้ง แล้วสิ่งที่นอกกติกาอีกมหาศาลเลย ไม่รู้อะไรเลย แล้วมันจะรู้ธรรมได้อย่างไร นามรูปๆ ปัญญาสายตรงๆ มันเป็นข้อมูล มันเป็นสัญญาทั้งนั้น จำของพระพุทธเจ้ามา อภิธรรมๆ นะ ก็ดวงๆ จำมาหมดเลย แล้วมันจะทะลุออกจากสมมุติไปได้อย่างไร มันทะลุไปไม่ได้เพราะมันตัดกันตอนกัน มันตัดขึ้นตอนที่มันไม่ถึงเป้า ไม่ถึงฐาน ไม่ถึงกรรมฐาน กรรมฐานเห็นใหม่ พุทโธๆ นี้จิตสงบ ฐานของจิต ปฏิสนธิจิตเห็นใหม่ วิปัสสนาไปมันแยก แยกๆ จิตกับกายออกจากกัน แล้วถ้าย้อนกลับไป ว่าง ว่าง การว่างๆ นะ สมมุติอย่างหยาบหลดขาดไปอีกชั้นหนึ่ง สมมุติอย่างละเอียด สติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา ถ้าจิตสงบขนาดนี้แล้ว มันติดมันก็ว่านี่เป็นนิพพาน

คำว่าติด มันจะหลง หลงว่านี่คือเป้าหมาย นี่คือที่สุดแห่งการประพฤติปฏิบัติ นี่คือนิพพาน ผู้ที่หลงจะคิดอย่างนี้หมด จะมีความเข้าใจอย่างนี้หมด ถ้าเข้าใจแล้วมันก็นอนใจ มันก็ไม่ขยับเขยื้อน จิตมันก็สร้างภาพว่านี่เป็นนิพพาน นี่ไง พ้นจากสมมุติอย่างหยาบ ไปคิดสมมุติอย่างละเอียดเห็นใหม่ ถ้ามีครูบาอาจารย์คอยกระตุ้น แล้วมีอำนาจวาสนานี้ จิตมันจะออกรู้อีก ออกรู้ถ้าทำสมาธิเข้ามาเห็นใหม่ มหาสติ มหาสมาธิ แล้วออกหาความรู้ ออกหาความเป็นจริงเห็นใหม่ ความเป็นจริง สิ่งที่ว่า เป็นข้อมูล เป็นปัญญาอันละเอียด มันเป็นสิ่งทีกามฉันทะอยู่ในหัวใจ จับได้เนี่ยกามราคะ

สิ่งที่กามราคะนะ ถ้าเป็น สัพเพ ชัมมา อนัตตา สภาวะธรรมเห็นใหม่ วิปัสสนา ถ้าเป็นเจโตวิมุตติพิจารณาเห็นใหม่ มันจะเป็นอสุภะ เป็นภาพที่เี่ยม เป็นหนอง เป็น น้ำหนอง เป็นน้ำเลือดไหล มันจะเี่ยมไปหมดเลย มันเป็นเรื่องที่สะเทือนหัวใจมาก มันจะปล่อยๆๆ ปล่อยมันจะมีความสุขมาก นี่ถ้าเป็นวิปัสสนาปัญญาวิมุตติเห็นใหม่ มันพิจารณาจิต พิจารณากามฉันทะ คิดถึงความรู้สึกจากภายใน วิปัสสนาขนาดไหน การใช้วิปัสสนานะมันจะต่อสู๊ กิเลสมันจะต่อสู๊ ต่อสู๊ หลอกหลวง สร้างภาพ ถ้ามีปัญหา อย่างนั้น ปัญญาอย่างนี้เกิดขึ้นมาแล้ว มันจะสมควรอย่างนี้ สมควรอย่างนี้ๆ วางอย่างนี้ จะเป็นอนาคตที่ก้าวกันไปอย่างนั้น ล้มลุกคลุกคลานนะ มันละเอียดมาก แต่ถ้าวิปัสสนา โดยเจโตเห็นใหม่ เป็นอสุภะมันปล่อยเข้ามา ว่าง เว้งว้าง มันจะมีความสุข กิเลสมัน หลอกนะ กิเลสมันหลอก มันหลบซ่อนอยู่อย่างนั้นนะ ถ้าถึงที่สุดนะมันต้องพังครืนไป กับหัวใจ ขณะที่พังครืนไปกับหัวใจแล้ว มันยังมีเศษส่วนของมัน วิปัสสนาซ้าๆๆ มัน เข้าไปเห็นใหม่ สมมุติที่ละเอียดๆ เข้าไป ปล่อยเข้าไปถึงที่สุดมันไปถึงตัวของสมมุติ เลย

เพราะจิตว่างหมดเห็นใหม่ โลกนี้ว่าง โลกนี้ว่าง เป็นความมหัศจรรย์ทั้งหมด เลย นี่ตัวสมมุติ มันสมมุติว่าว่าง เราปล่อยวางจากโลกข้างนอกทั้งหมด ปล่อยวางจาก โลกภายนอกเข้ามา ว่างจากภายนอกเข้ามา แต่ตัวมันเห็นความว่าง มันยังไม่เห็นว่าง ของตัวของมัน มันไม่เข้าถึงตัวสมมุติ ตัวสมมุติคือตัวจิต ตัวสมมุติคือจิตเดิมแท้ ตัว สมมุติคือตัวกวาสวะ ตัวสมมุติคือตัวเกิดเห็นใหม่ คูสิ ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ของมารดา ปฏิสนธิจิตเกิดในครรภ์ เกิดเป็นพรหม ปฏิสนธิจิตเกิดเป็นเทวดา ปฏิสนธิจิตเกิดเป็น สัตว์เดรัจฉาน เกิดเป็นนรกอเวจีเห็นใหม่ ปฏิสนธิจิตเนี่ย ตัวอวิชชา ตัวพาเกิดพาดตาย นั้นคือสามัญญ์สำนักของโลก สามัญญ์สำนักของอวิชชา สามัญญ์สำนักของจิตที่ครอบงำโดย สมมุติร้อยเปอร์เซ็นต์

แต่การที่เราวิปัสสนาขึ้นมา เราตัดทิ้ง ตัดขาดมันจากสมมุติภายนอก สมมุติจาก ภายนอกเป็นโสคาบัน สมมุติอย่างหยาบเป็นสกิทา สมมุติอย่างละเอียดเป็นอนาคต เห็น ใหม่แล้วตัวมันเองเป็นตัวสมมุติ เป็นตัวอวิชชานะ เป็นตัวอยู่ภายใน ถ้ามันรู้ด้วยสมมุติ เห็นใหม่ ตัวรู้ตัวจิตมันรู้มาหมด มันปล่อยเข้ามาหมดใจ ปล่อยสังโยชน์มาหมด ปล่อย ความหยาบๆ มาหมดเลย นี่มันปล่อยความหยาบมา แต่ตัวมันเองเป็นสมมุติ รู้ด้วย

สมมุติที่รู้ด้วยตัวนี้ ตัวนี้มันสมมุติแล้วมันไปรับรู้สิ่งต่างๆ ถ้าไม่ได้ทำลายตัวนี้มันจะรู้
นอกสมมุติไม่ได้เลย

ถ้าจะรู้นอกสมมุติเพราะอะไร ถ้ามันทำลายมัน ทำลายเห็นใหม่ อวิชชา ปัจจยา
สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณังเห็นใหม่ มันเป็นปัจจยาการ อิทัพปัจจยตา นี่ตัวนี้
มันเป็น อิทัพปัจจยตา ต้องทำลายมัน ถ้าทำลายมันทำลายด้วยวิธีการใดเห็นใหม่ คุณิคุ
สมมุติสิ อรหัตมรรค อรหัตผล แม้แต่อรหัตมรรค สิ่งที่เป็นปัญญาที่อรหัตมรรคมันยัง
เป็นสมมุติเลย แล้วเวลามันสัมปยุตกัน วิปยุตคายตัวออกมามันยังเป็นสมมุติเลย

อรหัตมรรค อรหัตผลเป็นสมมุติ สมมุติเพราะอะไร สมมุติว่ามันสื่อความหมาย
กันได้ ขณะที่เข้าอรหัตมรรคนี้ทำอย่างไร แล้วเวลามันสัมปยุตเข้าไป แล้ววิปยุตออกมา
ขณะที่มันเป็นไปนี้มันทำอย่างไร คำว่าทำได้ สืบต่อได้ มันเป็นไปได้ มันถึงเป็นสมมุติใน
สมมุติคือการสื่อสาร คือการสมมุติออกมาเปรียบเทียบมาให้เข้าใจกันได้ แต่ถ้าถึงที่สุด
แล้วนะ ทำขบวนการของมันถึงที่สุดเห็นใหม่ ตัวสมมุติภายใน ปิดโลกมันทั้งหมด
แล้วปล่อยโลกทั้งหมดถึงเจตตัวมันเอง แล้วทำลายตัวมันเองเห็นใหม่ ทำลายตัวมันเอง
สิ่งที่ทำลายตัวมันเองขึ้นมา ทำลายครึ้นออกไปจากใจ ใจมันพลิก ปับ เนีย ฐนออก
สมมุติ รอบจักรวาล เพราะจิตนี้เคยเกิดเคยตายในวัฏฏะนี้ วัฏฏะนี้เป็นที่อยู่ของจิตเห็น
ใหม่ เวลาจิตมันพ้นไปจากกิเลสไปแล้วมันแว้งว้าง ทุกอย่างรับรู้เพราะ... ในสาม
โลกธาตุ จิตดวงนี้เคยเกิดตั้งแต่พรหมลงมา เห็นใหม่นรกอเวจี จิตเคยเกิดทั้งหมด มัน
รับรู้ทั้งหมด มันแว้งว้างมันกว้างขวางขนาดไหน เนีย มันครอบโลกธาตุหมดเลย พ้น
ออกจากสมมุติไปเห็นใหม่

หนึ่งไม่มีสอง เวลาพระสารีบุตรเห็นใหม่ ถาเม้นักบวชนอกศาสนา หนึ่งไม่มี
สองคืออะไร นี่ใจ เอโกธัมโม เนียธรรมธาตุ หนึ่งไม่มีสอง แล้วนักบวชนอกศาสนา
อยากศึกษา จะศึกษาต้องบวชเข้ามา บวชเข้ามาพอปฏิบัติขึ้นไปแล้วไม่ได้ถามอีกเลย
เพราะ เพราะมันรู้จริงแล้ว ตัวหนึ่งเองมันยังเป็นสองเลย ตัวหนึ่งก็ยังเป็นสองเพราะ
อะไร เพราะตัวหนึ่งมันทำลายตัวมันเองเห็นใหม่ มันมีกับไม่มี มันมีๆๆ แล้วถ้าเป็น
สมมุติ อะไรบ้างที่มันไม่มีฝ่ายตรงข้าม มีคมีสว่าง ทุกข์มีสุข มันมีตรงข้ามหมด แล้ว
หนึ่งไม่มีสองนั่นคืออะไร นี่ก็ยังเป็นสมมุติ คำพูดเป็นสมมุติใน

คำพูดของพระสารีบุตรก็เป็นสมมุติสื่อกับนักบวชนอกศาสนาว่า หนึ่งไม่มีสอง คืออะไร ขณะที่คำพูดที่สมมุติ ถ้าคนมันไม่รู้จริงมันยังตอบไม่ได้เห็นไหม แต่เวลาบวชมาเป็นนางภิกษุณี แล้วประพฤติปฏิบัติจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เป็นนักเทศน์ แล้วไม่ถามหนึ่งไม่มีสอง ไม่พูดเลยเพราะ เพราะมันรู้จริง เนี่ยรู้นอกสมมุติไง ถ้ารู้นอกสมมุติ มันยังไม่ใช่หนึ่ง ไม่ใช่อะไรทั้งสิ้น แต่เอามาสื่อความหมาย นี่โยงย้อนกลับมาที่ พระไตรปิฎกเห็นไหม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นสมมุติใหม่ สมมุติบัญญัติ สมมุติเพราะอะไร เพราะมันเป็นกิริยา สมมุติเพราะใจเรามันมีค้ำ สมมุติเพราะใจเรามันมีวิชา แล้วใจที่มีวิชามันไปศึกษามา แล้วเอาสิ่งนี้มาเป็นกรอบมาเป็นกติกา แล้วบอกนามรูปต้องปฏิบัติ พุทธพจน์! ใครโต้แย้งพุทธพจน์ไม่ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพุทธพจน์เหมือนใบไม้ในกำมือ แล้วใบไม้ในป่ายังมีมหาศาลเลย ฉะนั้นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติพ้นออกไปจากสมมุตินี้มันเห็นใบไม้ในป่า พุทธพจน์ก็คือพุทธพจน์ ก็กราบไหว้พุทธพจน์ ไม่ได้โต้แย้ง ไม่ได้โต้แย้งว่าพุทธพจน์ผิด เพียงแต่การประพฤติปฏิบัติในการตีความของคนอ่านผิด ในการประพฤติปฏิบัติของเราผิด ครูบาอาจารย์ที่รู้จริงขึ้นมามันรู้ว่าผิด ผิดเพราะอะไร เพราะว่ามันไปตัดมูลฐาน ไปตัดฐานนะ ฐานของจิต ไปตัดจุดเริ่มต้น แต่พยายามจะสร้างภาพให้จิตเป็น อภิธรรม จะไปสร้างภาพให้จิตนี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไปตัดตอน ตัดตอนวิชา ตัดตอนว่าไม่มีอยาก ตัดตอนเห็นไหมคุณ ดูอย่างโลกเขาใช้พลังงานกันเห็นไหม น้ำมันสำเร็จรูปมันมาจากไหน มันมาจากน้ำมันดิบ แล้วเวลาอธิบายนะ น้ำมันดิบมันขุดมาจากไหน น้ำมันดิบมันขุดมาจากโลกแล้วออกมา เวลามันไปกลั่นมาแล้วเป็นน้ำมันสำเร็จรูป แล้วก็จะพูดกันเฉพาะน้ำมันสำเร็จรูป นี่ อภิธรรมไง อภิธรรมคือน้ำมันสำเร็จรูปไป

แต่ตัวจิต แล้วน้ำมันสำเร็จรูปมันไม่มีน้ำมันดิบมันจะมาได้อย่างไร ไม่มีน้ำมันดิบมันจะกลั่นมาเป็นน้ำมันสำเร็จรูปได้อย่างไร มันเป็นไปได้เลย อภิธรรมในพระไตรปิฎกมันเป็นอภิธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหากละ เหมือนกับเราไปใช้น้ำมันสำเร็จรูปนี้ไง เราไปซื้อแสวงหาน้ำมันสำเร็จรูป ใช้น้ำมันมีเป็นทางธุรกิจนะ แต่ถ้าความเป็นขั้นตอนระบบของมัน มันต้องมาจากน้ำมันดิบ มันมาจากความคิดคิบบๆ มันมาจากที่ว่า โอ้ออยากมากๆ อยากปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติโดยวิชาทำไม่ได้ ต้องทำโดยไม่มี ความอยาก ใช้น้ำมันน้ำมันสำเร็จรูป แล้วถ้าเ็งคิดว่าน้ำมันสำเร็จรูปนะมันลอยมา

จากฟ้า มันตัดช่วง มันขาดตอนกันเห็นไหม นี่รู้โดยสมมุติ เอาสมมุติตัวเองนะไปตีให้มันผิดพลาดไปหมดเลย ไปจัดขบวนการธรรมะของพระพุทธเจ้าให้มันผิดไปจากข้อเท็จจริง ไปตัดตอนส่วนหนึ่งข้างหนึ่งเท่านั้นเอง

แต่พระกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ของเราเห็นไหม ฐานของจิต มีความอยาก ก็ทำสมาธิ เพื่อให้ความหยาบสงบตัวลง ถ้าความหยาบสงบตัวลงนั่นคือสัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธินะมันออก ถ้าเป็นฉานสมาบัติเห็นไหม มันมีตัวอยาก มันมีพลังงาน มันรู้ไปเที่ยวนรกสวรรค์ มันรู้นั้น โอ้ยอย่างนั้นมันไม่เป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันจะมีพลังงานของมัน มันจะหมุนของมัน แต่พอมันนิ่งขึ้นมา พลังงานตัวนี้เห็นไหม ดูอย่างมอเตอร์ ดูอย่างใด ว่ามันหมุนอยู่กับตัวแต่มันสร้างพลังงานมหาศาล เกิดประโยชน์มหาศาลเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันหมุนอยู่กับที่มันเป็นพลังงานของมัน นี่ พลังงานที่มันคงที่ นิ่งอยู่ในหัวใจ แล้วมันเป็นแรงงานปฐมทำอุตสาหกรรมทุกอย่างได้เลย แล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมา แล้วมันออกเป็นปัญญาขึ้นมา มันจะเกิดประโยชน์มหาศาลเลย

ไม่ได้.. มันเป็นสมาธิ มันเป็นสมถะ มันไม่มีประโยชน์..

แล้วถ้าไม่มีตัวเริ่มต้นจากพลังงานอย่างนี้ อุตสาหกรรมทุกอย่างจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มันเกิดไม่ได้เลย แต่ไปปฏิเสธมันก่อน ปฏิเสธตั้งแต่ความอยาก ปฏิเสธสมถะ วิปัสสนาสายตรง ตายเปล่า รู้ในสมมุติตายเปล่าๆ รู้นอกสมมุติ ความจริงมันจะทำให้เรารู้แจ้งในหัวใจ เอวัง